RADA UNII EUROPEJSKIEJ

Bruksela, 2 czerwca 2005 r.

Międzyinstytucjonalny numer referencyjny: 2004/0127 (COD)

9630/05

LIMITE

FRONT 99
CODEC 453
COMIX 361

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny
Do:	Delegacje
Nr. poprz. dok.:	9431/05 FRONT 97 CODEC 425 COMIX 351
Nr wniosku Kom.:	10331/04 FRONT 111 COMIX 392 (COM(2004) 391 wersja ostateczna)
Dotyczy:	**Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen)**

W załączeniu delegacje otrzymują wyżej wspomniany projekt rozporządzenia stanowiący rezultat dyskusji, które odbyły się w ramach Komitetu Mieszanego na szczeblu wyższych rangą urzędników dnia 1 czerwca 2005 r.

ZAŁĄCZNIK

WNIOSEK W SPRAWIE ROZPORZĄDZENIA

PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice[1]
(kodeks graniczny Schengen)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, a w szczególności jego art. 62 ust. 1 i ust. 2 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji[2]

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu[3],

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Zgodnie z artykułem 62 ust. 1 Traktatu przyjęcie środków zmierzających do zapewnienia, że osoby przekraczające granice wewnętrzne nie podlegają kontroli granicznej, stanowi część celu Unii polegającego na stworzeniu obszaru bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ osób, zgodnie z postanowieniem artykułu 14 Traktatu.

(2) Zgodnie z artykułem 61 Traktatu stworzenie obszaru, na którym osoby mogą swobodnie się przemieszczać, powinno być obwarowane innymi środkami. Środkiem takim jest wspólna polityka przekraczania granic zewnętrznych, zgodnie z postanowieniami artykułu 62 ust. 2 Traktatu.

(3) Przyjęcie wspólnych środków dotyczących przekraczania przez osoby granic wewnętrznych oraz kontroli na granicach zewnętrznych musi odzwierciedlać dorobek Schengen włączony w ramy Unii Europejskiej, a w szczególności odpowiednie postanowienia Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985[4] i Wspólny Podręcznik[5].

---

1 **DE** podtrzymała zastrzeżenie ogólne do projektu rozporządzenia. **FR** podtrzymała zastrzeżenie parlamentarne. **AT**, **FR, SI** i **PT** podtrzymały zastrzeżenie językowe.

2 Dz.U. C […] z […], str. […].

3 Dz.U. ….

4 Dz.U. L 230 z 22.9.2000, str. 19.

5 Dz.U. C 313 z 16.12.2002, str. 97.

(4) W odniesieniu do kontroli granicznej na granicach zewnętrznych ustanowienie „wspólnego korpusu" legislacyjnego, szczególnie w drodze konsolidacji i rozwoju dorobku, stanowi jeden z fundamentalnych komponentów wspólnej polityki zarządzania granicami zewnętrznymi, zgodnie z definicją zawartą w komunikacie Komisji z dnia 7 maja 2002 r. „W kierunku zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi Państw Członkowskich Unii Europejskiej".[6] Cel ten został ujęty w „Planie zarządzania granicami zewnętrznymi Państw Członkowskich Unii Europejskiej", przyjętym przez Radę w dniu 13 czerwca 2002 r. i zatwierdzonym na posiedzeniach Rady Europejskiej w Sewilli w dniach 21 i 22 czerwca 2002 r. oraz w Salonikach w dniach 19 i 20 czerwca 2003 r.

(5) Definicja wspólnych zasad przepływu osób przez granice nie kwestionuje prawa do swobodnego przemieszczania się ani nie wpływa na to prawo, z którego korzystają obywatele Unii i ich rodziny, jak również obywatele państw trzecich i członkowie ich rodzin, którzy na mocy porozumień pomiędzy Wspólnotą i jej Państwami Członkowskimi z jednej strony, a tymi państwami z drugiej strony, korzystają z prawa swobodnego przemieszczania się równoważnego prawu obywateli Unii.

(6) Kontrola graniczna leży w interesie nie tylko Państwa Członkowskiego, na którego granicach zewnętrznych jest ona dokonywana, ale w interesie wszystkich Państw Członkowskich, które zniosły kontrolę graniczną na swoich granicach wewnętrznych. Kontrola graniczna powinna pomagać w zwalczaniu nielegalnej imigracji i handlu ludźmi oraz zapobieganiu wszelkim zagrożeniom dla bezpieczeństwa wewnętrznego, porządku publicznego, zdrowia publicznego i stosunków międzynarodowych Państw Członkowskich.

(6a) Odprawy graniczne powinny być przeprowadzane w sposób zapewniający pełne poszanowanie godności osoby ludzkiej. Kontrola graniczna powinna być przeprowadzana profesjonalnie i z zachowaniem szacunku oraz powinna być proporcjonalna do założonych celów.

(7) Kontrola graniczna obejmuje nie tylko odprawę osób na przejściach granicznych i ochronę granicy pomiędzy tymi przejściami, ale również analizę ryzyka dla bezpieczeństwa wewnętrznego i analizę zagrożeń dla bezpieczeństwa granic zewnętrznych. W związku z tym konieczne jest określenie warunków, kryteriów i szczegółowych uzgodnień regulujących odprawy na przejściach granicznych i ochronę granic pomiędzy nimi.

---

[6] COM(2002) 233 wersja ostateczna .

(8) W celu uniknięcia przedłużającego się czasu oczekiwania na granicach należy postanowić o złagodzeniu odpraw na granicach zewnętrznych w przypadku wyjątkowych i niemożliwych do przewidzenia okoliczności. Systematyczne stemplowanie dokumentów obywateli państw trzecich pozostaje obowiązkowe w sytuacji złagodzenia odpraw granicznych. Na podstawie stempla w dokumencie podróży możliwe jest bezsprzeczne ustalenie daty i miejsca przekroczenia granicy, bez konieczności badania w każdym przypadku, czy zostały zastosowane wszystkie wymagane środki kontrolne dotyczące dokumentu podróży.

(9) W celu ograniczenia czasu oczekiwania osób korzystających ze wspólnotowego prawa do swobodnego przemieszczania się należy zapewnić, o ile pozwalają na to warunki, odrębne pasy ruchu na przejściach granicznych na granicach zewnętrznych, określone za pomocą jednolitych oznaczeń we wszystkich Państwach Członkowskich. W międzynarodowych portach lotniczych należy zapewnić odrębne pasy ruchu. Państwa Członkowskie powinny rozważyć ustanowienie odrębnych pasów ruchu na morskich i lądowych przejściach granicznych, jeżeli jest to uważane za właściwe i jeżeli pozwalają na to warunki lokalne.

(10) Państwa Członkowskie zobowiązane są sprawić, aby procedury kontroli nie stanowiły istotnej przeszkody dla handlu oraz wymiany społecznej i kulturalnej na granicach zewnętrznych. W tym celu Państwa Członkowskie powinny zaangażować odpowiednią liczbę personelu i zasobów.

(11) Państwa Członkowskie mają mianować służbę lub służby krajowe odpowiedzialne za zadania związane z realizacją obowiązków straży granicznej zgodnie z ich ustawodawstwem krajowym. Jeśli odpowiedzialność ta w danym Państwie Członkowskim spoczywa na więcej niż jednej służbie, między służbami tymi powinna istnieć ścisła i nieustanna współpraca.

(12) Zarządzaniem i koordynacją współpracy operacyjnej i pomocy w zakresie kontroli granicznej pomiędzy Państwami Członkowskimi zajmować się będzie „Europejska Agencja ds. Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych Państw Członkowskich" ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 2007/2004.[7]

[7] Dz.U. L […] z […], str. [...].

(13) Niemniej jednak należy wyraźnie stwierdzić, że rozporządzenie niniejsze pozostaje bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych w ramach ogólnych uprawnień policyjnych i kontroli bezpieczeństwa przeprowadzanych w stosunku do osób, takich samych jak kontrole przeprowadzane w przypadku lotów krajowych, możliwości przeprowadzania przez Państwa Członkowskie wyjątkowych kontroli bagażu zgodnie z rozporządzeniem Rady (EWG) nr 3925/91 dotyczącym zniesienia kontroli i formalności stosowanych wobec bagażu podręcznego i w ładowni, osób odbywających lot wewnątrzwspólnotowy oraz bagażu osób przekraczających morze wewnątrz Wspólnoty,[8] ani też ustawodawstwa krajowego dotyczącego posiadania dokumentów podróży lub tożsamości bądź wymogu, aby osoby powiadamiały władze o swojej obecności na obszarze danego Państwa Członkowskiego.

(14) Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na swoich granicach wewnętrznych w przypadku poważnego zagrożenia ich porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego. Należy określić warunki i procedury realizacji takiego działania, aby zagwarantować wyjątkowy charakter środka i zasadę proporcjonalności. Zakres i czas trwania kontroli granicznej powinien zostać ograniczony do absolutnego minimum niezbędnego do zareagowania na tego typu zagrożenie.

(15) Na obszarze, na jakim możliwy jest swobodny przepływ osób, przywracanie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych musi pozostać wyjątkiem. Nie należy przeprowadzać kontroli granicznej ani stosować formalności wymaganych jedynie z powodu przekraczania takiej granicy.

(16) Należy ustanowić procedurę umożliwiającą Komisji dostosowywanie niektórych szczegółowych praktycznych zasad regulujących kontrolę graniczną. W takich wypadkach środki niezbędne dla wprowadzenia w życie niniejszego rozporządzenia powinny zostać podjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. określającą procedury korzystania z uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji[9]

(17) Należy również ustanowić procedurę, dzięki której Państwa Członkowskie będą mogły poinformować Komisję o zmianach wprowadzonych do innych szczegółowych praktycznych zasad regulujących kontrolę graniczną.

---

[8] Dz.U. L 374 z 31.12.1991, str. 4. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem Parlamentu i Rady (WE) nr 1882/2003 (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

[9] Dz.U. L 184 z 17.9.1999, str. 23.

(18) Ponieważ cele proponowanego działania, a mianowicie ustanowienie zasad stosowanych do przepływu osób przez granice, wpływają bezpośrednio na dorobek Wspólnoty w zakresie granic zewnętrznych i wewnętrznych i w związku z tym nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez samodzielne działania Państw Członkowskich, Wspólnota może podejmować środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym samym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia celów.

(19) Niniejsze rozporządzenie szanuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w szczególności w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Zostanie ono wprowadzone w życie zgodnie ze zobowiązaniami Państw Członkowskich w zakresie ochrony międzynarodowej i zasady *non-refoulement*.

(20) W drodze odstępstwa od artykułu 299 Traktatu niniejsze rozporządzenie stosuje się do terytoriów Francji i Niderlandów znajdujących się wyłącznie w Europie. Nie wpływa ono na konkretne uzgodnienia stosowane w miastach Ceuta i Melilla, zgodnie z definicją w Akcie Przystąpienia Królestwa Hiszpanii do Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r.[10]

(21) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania nie bierze udziału w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani nie podlega jego stosowaniu. Ponieważ niniejsze rozporządzenie oparte jest na dorobku Schengen zgodnie z postanowieniami tytułu IV części trzeciej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania, zgodnie z art. 5 wspomnianego Protokołu, w terminie sześciu miesięcy po przyjęciu przez Radę niniejszego rozporządzenia, powinna podjąć decyzję, czy dokona jego transpozycji do swego prawa krajowego.

(22) W odniesieniu do Islandii i Norwegii rozporządzenie niniejsze stanowi rozwinięcie postanowień dorobku Schengen zgodnie z postanowieniami Umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącej włączenia tych dwóch Państw we wprowadzenie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen[11], które zawierają się w dziedzinie, o której mowa w art. 1 lit. A) decyzji Rady 1999/437/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie określonych uzgodnień dla stosowania tej Umowy.[12]

---

10 Dz.U. L 239 z 22.9.2000, str. 69.

11 Dz.U. L 176 z 10.7.1999, str. 36.

12 Dz.U. L 176 z 10.7.1999, str. 31.

(23) Należy dokonać ustaleń w celu umożliwienia przedstawicielom Islandii i Norwegii przyłączenia się do prac komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych. Tego rodzaju ustalenia były rozważane w wymianie listów między Wspólnotą a Islandią i Norwegią[13], załączonych do wyżej wymienionej Umowy.

(24) W odniesieniu do Szwajcarii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen[14], które wchodzą w zakres, o którym mowa w art. 1 lit. A) decyzji Rady 1999/437/WE w związku z art. 4 ust. 1 decyzji Rady z dnia 25 października 2004 r. w sprawie podpisania w imieniu Unii Europejskiej i podpisania w imieniu Wspólnoty Europejskiej oraz tymczasowego stosowania niektórych postanowień tej Umowy[15].

(25) Należy dokonać ustaleń w celu umożliwienia przedstawicielom Szwajcarii przyłączenia się do prac komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych. Tego rodzaju ustalenia były rozważane w wymianie listów między Wspólnotą a Szwajcarią[16], załączonych do wyżej wymienionej Umowy;

(26) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie postanowień dorobku Schengen, w którym nie uczestniczy Wielka Brytania, zgodnie z decyzją Rady 2000/365/WE z 29 maja 2000 r. dotyczącą wniosku Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o zastosowanie wobec niego niektórych przepisów dorobku Schengen[17]. W związku z tym Wielka Brytania nie uczestniczy w przyjmowaniu niniejszego rozporządzenia, nie jest ono dla niej wiążące i nie jest zobowiązana do jego stosowania.

(27) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, w którym Irlandia nie uczestniczy, zgodnie z decyzją Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotyczącą wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen[18]. W związku z tym Irlandia nie uczestniczy w przyjmowaniu niniejszego rozporządzenia, nie jest ono dla niej wiążące i nie jest zobowiązana do jego stosowania.

---

13 Dz.U. L 176 z 10.7.1999, str. 53.

14 Dokument Rady 13054/04 dostępny na stronie http://register.consilium.eu.int

15 Dz.U. L 368 z 15.12.2004, str. 26 i Dz.U. 370 z 17.12.2004, str. 78.

16 Dokument Rady 13054/04 dostępny na stronie http://register.consilium.eu.int

17 Dz.U. L 131 z 1.6.2000, str. 43.

18 Dz.U. L 64 z 7.3.2002, str. 20.

(28) Pierwsze zdanie art. 5, art. 5 ust. 4 lit. a), tytuł III oraz przepisy tytułu II wraz z załącznikami odnoszące się do Systemu Informacyjnego Schengen stanowią przepisy rozbudowujące dorobek Schengen lub są związane z tym dorobkiem w inny sposób, zgodnie z postanowieniami art. 3 ust. 2 Aktu Przystąpienia z 2003 r.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I
PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot i zasady

Niniejsze rozporządzenie ustanawia brak kontroli granicznej osób przekraczających granice wewnętrzne pomiędzy Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej.
Ustanawia ono zasady regulujące kontrolę graniczną osób przekraczających granice zewnętrzne Państw Członkowskich Unii Europejskiej.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

1) „granice wewnętrzne" oznaczają:
   a) wspólne granice lądowe Państw Członkowskich, włącznie z granicami na rzekach i jeziorach;
   b) porty lotnicze Państw Członkowskich przeznaczone do lotów wewnętrznych;
   c) porty morskie, rzeczne i porty na jeziorach Państw Członkowskich służące do regularnych połączeń promowych;

2) „granice zewnętrzne" oznaczają granice lądowe, w tym przebiegające wzdłuż rzek i poprzez jeziora, oraz morskie Państw Członkowskich, a także ich porty lotnicze, porty morskie i porty na rzekach i jeziorach pod warunkiem, że nie stanowią one granic wewnętrznych;

3) „lot wewnętrzny" oznacza każdy lot wyłącznie z obszaru Państwa Członkowskiego lub na jego obszar, bez lądowania na obszarze państwa trzeciego;

4) „regularne połączenie promowe" oznacza każde połączenie promowe pomiędzy tymi samymi dwoma lub więcej portami znajdującymi się na obszarze Państw Członkowskich, bez zawijania do żadnego portu poza obszarem Państw Członkowskich i obejmujące transport pasażerów i pojazdów zgodnie z opublikowanym rozkładem rejsów;

5) „osoby korzystające ze wspólnotowego prawa do swobodnego przemieszczania się” oznaczają:

a) obywateli Unii zgodnie z art. 17 ust. 1 Traktatu oraz obywateli państw trzecich będących członkami rodziny obywatela Unii korzystającego z prawa do swobodnego przemieszczania się, do których stosuje się dyrektywa 2004/38/WE[19] z dnia 29 kwietnia 2004 r.;

b) obywateli państw trzecich i członków ich rodzin, niezależnie od ich przynależności państwowej, którzy na mocy porozumień pomiędzy Wspólnotą i jej Państwami Członkowskimi z jednej strony a tymi państwami z drugiej strony korzystają z praw do swobodnego przemieszczania się takich samych jak prawa obywateli Unii[20];

6) „obywatel państwa trzeciego” oznacza każdą osobę nie będącą obywatelem Unii zgodnie z postanowieniami artykułu 17 ust. 1 Traktatu oraz do której nie odnosi się ust. 5;

7) „osoba, wobec której dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu” oznacza każdego obywatela państwa trzeciego, wobec którego dokonano wpisu w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, zgodnie z art. 96 Konwencji z Schengen;

8) „przejście graniczne” oznacza każde przejście graniczne wyznaczone przez właściwe organy do celów przekraczania granic zewnętrznych;

9) „kontrola graniczna” oznacza czynność przeprowadzaną na granicy, zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i do celów w nim określonych, wyłącznie w odpowiedzi na zamiar przekroczenia tej granicy lub na akt jej przekroczenia, bez względu na wszelkie inne okoliczności, składającą się z odprawy granicznej oraz ochrony granicy;

10) „odprawa graniczna” oznacza sprawdzenia przeprowadzane na przejściach granicznych w celu zapewnienia, że można pozwolić na wjazd osób, ich środków transportu oraz przedmiotów będących w ich posiadaniu na obszar Państw Członkowskich lub można pozwolić na ich wyjazd;

---

19 Dz.U. L 158 z 30.4.2004, str. 77.

20 Deklaracja w sprawie posiadaczy paszportów będących cudzoziemcami lub obywatelami innego państwa członkowskiego UE:„Parlament Europejski i Rada zwracają się z prośbą do Komisji o nadanie biegu wnioskom, w ramach nowelizacji rozporządzenia (WE) nr 539/2001, celem zwolnienia posiadaczy paszportów będących cudzoziemcami lub obywatelami innego państwa członkowskiego UE zamieszkujących w danym Państwie Członkowskim z obowiązku posiadania wizy”.

11) „ochrona granicy” oznacza ochronę granicy poza przejściami granicznymi oraz ochronę przejść granicznych poza określonymi godzinami otwarcia, aby uniemożliwić unikanie przez osoby odprawy granicznej;

12)„kontrola drugiej linii” oznacza dalszą kontrolę, która może zostać przeprowadzona w specjalnie do tego wyznaczonym miejscu, innym niż miejsce, w którym są kontrolowane wszystkie osoby (kontrola pierwszej linii);

13) „straż graniczna” oznacza każdego funkcjonariusza publicznego przypisanego, zgodnie z prawem krajowym, do przejścia granicznego lub odcinka granicy lub bezpośredniego sąsiedztwa tej granicy, który realizuje, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i prawem krajowym, zadania związane z kontrolą graniczną;

14) „przewoźnik” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która z tytułu wykonywanego zawodu zajmuje się transportem osób;

15) „dokument pobytowy” oznacza:

a) wszystkie dokumenty pobytowe wydane przez Państwa Członkowskie zgodnie z jednolitym wzorem określonym w rozporządzeniu (WE) nr 1030/2002;

b) wszystkie inne dokumenty wydane przez Państwo Członkowskie obywatelom państw trzecich upoważniające do pobytu lub ponownego wjazdu na ich terytorium, z wyjątkiem dokumentów tymczasowych ważnych do momentu rozpatrzenia pierwszego wniosku o wydanie dokumentu pobytowego, o którym mowa w lit. a) lub wniosku o udzielenie azylu;

16) „statek wycieczkowy” oznacza statek kursujący po określonej trasie, zgodnie z uprzednio przyjętym planem, którego pasażerowie uczestniczą w programie turystycznym w różnych portach, i który zwykle nie zabiera pasażerów ani nie pozwala pasażerom na zejście na ląd w trakcie podróży;

17) „żegluga rekreacyjna” oznacza korzystanie z pływających jednostek rekreacyjnych w celach sportowych lub turystycznych;

18) „rybołówstwo przybrzeżne” oznacza połowy dokonywane za pomocą statków powracających codziennie lub w ciągu 36 godzin do portu znajdującego się na terytorium Państwa Członkowskiego bez postoju w porcie znajdującym się w państwie trzecim;

19)„zagrożenie zdrowia publicznego” oznacza każdą chorobę mogącą przerodzić się w epidemię według definicji międzynarodowych przepisów zdrowotnych Światowej Organizacji Zdrowia lub inną chorobę zakaźną lub zakaźną chorobę pasożytniczą, jeśli są one objęte przepisami dotyczącymi ochrony mającymi zastosowanie do obywateli Państw Członkowskich.

Artykuł 3

Zakres

Rozporządzenie niniejsze stosuje się do każdej osoby przekraczającej wewnętrzne lub zewnętrzne granice Państw Członkowskich, bez uszczerbku dla:

a) praw osób korzystających ze wspólnotowego prawa do swobodnego przemieszczania się;

b) praw uchodźców i osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, w szczególności jeżeli chodzi o zasadę *non-refoulement*.

TYTUŁ II

GRANICE ZEWNĘTRZNE

Rozdział I

Przekraczanie granic zewnętrznych i warunki wjazdu

Artykuł 4

Przekraczanie granic zewnętrznych

1. Granice zewnętrzne można przekraczać jedynie na przejściach granicznych podczas określonych godzin otwarcia. Godziny otwarcia są wyraźnie wskazane na przejściach, które nie są otwarte przez całą dobę.
   Państwa Członkowskie przekazują Komisji wykaz ich przejść granicznych zgodnie z art. 30a.

2. W drodze odstępstwa od art. 1 dopuszczalne są wyjątki od obowiązku przekraczania granic zewnętrznych jedynie na przejściach granicznych i podczas określonych godzin otwarcia:
   a) w związku z żeglugą rekreacyjną lub rybołówstwem przybrzeżnym;
   b) w przypadku marynarzy schodzących na ląd w celu przebywania w obszarze portu, do którego zawinął ich statek, lub w miastach przyległych do tego portu;
   c) w przypadku osób lub grup osób, co do których istnieją szczególne wymogi, pod warunkiem, że posiadają one zezwolenia wymagane prawem krajowym oraz że nie jest to sprzeczne z interesem porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego Państw Członkowskich;
   d) w przypadku osób lub grup osób, które znalazły się w nieprzewidzianej sytuacji wyjątkowej.

3. Bez uszczerbku dla wyjątków ustanowionych w ust. 2 lub do swoich zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej, Państwa Członkowskie wprowadzają kary, zgodnie ze swoimi przepisami krajowymi, za niedozwolone przekraczanie granic zewnętrznych w miejscach innych niż przejścia graniczne lub w godzinach innych niż określone godziny otwarcia. Kary te są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 5

Warunki wjazdu obywateli państw trzecich

1. W przypadku pobytu nie przekraczającego trzech miesięcy w okresie sześciomiesięcznym, warunki zezwolenia na wjazd dla obywateli państw trzecich są następujące:
   a) posiadają oni ważny dokument lub dokumenty podróży upoważniające do przekroczenia granicy;
   b) posiadają ważną wizę, jeśli jest wymagana zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 539/2001[21] (z wyjątkiem osób posiadających ważny dokument pobytowy zdefiniowany w art. 2 pkt 15);
   c) uzasadnią cel i warunki przewidywanego pobytu oraz posiadają wystarczające środki utrzymania, zarówno na okres planowanego pobytu, jak i środki potrzebne na powrót do kraju pochodzenia lub na przejazd do państwa trzeciego, na którego obszar mają zagwarantowany wjazd, bądź też jeśli mają możliwość legalnego uzyskania takich środków;
   d) nie dokonano wobec nich w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS) wpisu do celów odmowy wjazdu;
   e) nie są uważani za zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych żadnego z Państw Członkowskich, a w szczególności nie dokonano wobec nich, na tej samej podstawie, wpisu do celów odmowy wjazdu w krajowych bazach danych Państw Członkowskich .

2. Niewyczerpujący wykaz dokumentów uzupełniających, których okazania straż graniczna może wymagać od obywateli krajów trzecich w celu weryfikacji spełnienia warunków określonych w ust. 1 lit. c), jest zawarty w załączniku I.

3. Środki utrzymania ocenia się zgodnie z długością i celem pobytu oraz w stosunku do średnich cen wyżywienia i mieszkania w danym Państwie Członkowskim lub Państwach Członkowskich, które określa się mnożąc koszt taniego wyżywienia i mieszkania przez liczbę dni pobytu.

---

[21] Dz.U. L 81 z 21.3.2001, str. 1. Ostatnio zmienione rozporządzeniem nr 453/2003, Dz.U. L 69 z 13.3.2003, str.10.

Informacje na temat kwot referencyjnych ustalanych przez Państwa Członkowskie są przekazywane Komisji zgodnie z art. 30a.
Podstawę do sprawdzenia, czy środki utrzymania są wystarczające, może stanowić okazanie gotówki, czeków podróżnych i kart kredytowych znajdujących się w posiadaniu obywatela państwa trzeciego. Oświadczenia o sponsorowaniu, o ile takie oświadczenia są przewidziane przez ustawodawstwo krajowe, oraz listy gwarancyjne od osób przyjmujących, określone przez ustawodawstwo krajowe, o ile obywatel państwa trzeciego zatrzymuje się u osoby przyjmującej, mogą również stanowić dowód dysponowania wystarczającymi środkami utrzymania.

4. W drodze odstępstwa od ust. 1:

a) Obywatele państw trzecich, który nie spełniają wszystkich warunków wjazdowych, jednakże posiadają dokument pobytowy lub wizę uprawniającą do ponownego wjazdu wydane przez jedno z Państw Członkowskich lub, jeśli jest to wymagane, oba te dokumenty, mają prawo do wjazdu na terytorium innych Państw Członkowskich celem przejazdu tak, aby móc dotrzeć na terytorium Państwa Członkowskiego, które wydało dokument pobytowy lub wizę uprawniającą do ponownego wjazdu, pod warunkiem, że ich nazwiska nie zostały ujęte w krajowym wykazie wpisów Państwa Członkowskiego, którego granice zewnętrzne usiłują przekroczyć, a wpisowi towarzyszy wskazówka o odmowie wjazdu lub przejazdu.

b) Obywatele państw trzecich spełniający warunki określone w ust. 1 z wyjątkiem lit. b) i którzy zgłaszają się na granicy, mogą otrzymać pozwolenie na wjazd na terytorium Państw Członkowskich, jeżeli na granicy zostanie im wydana wiza zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 415/2003.
Wizy wydawane na granicy wymagają rejestracji na liście.
Jeżeli umieszczenie wizy w dokumencie nie jest możliwe, wizę należy wyjątkowo umieścić na oddzielnej kartce włożonej do dokumentu. W takim przypadku należy użyć jednolitego wzoru formularza, na którym umieszcza się wizę, określonego w rozporządzeniu (WE) nr 333/2002[22].

c) Obywatele państw trzecich, którzy nie spełniają jednego lub więcej warunków określonych w ust. 1, mogą uzyskać pozwolenie na wjazd na terytorium Państwa Członkowskiego ze względów humanitarnych, ze względu na interes narodowy lub zobowiązania międzynarodowe. Jeżeli wobec obywatela państwa trzeciego dokonano wpisu określonego w ust. 1 lit. d), Państwo Członkowskie wydające mu zezwolenie na wjazd na swoje terytorium odpowiednio zawiadamia o tym inne Państwa Członkowskie.

[22] Dz.U. L 53 z 23.2.2002, str. 4.

Rozdział II

Kontrola granic zewnętrznych i odmowa wjazdu

Artykuł 5a

Przeprowadzanie odpraw granicznych

1. Straż graniczna, wykonując swoje obowiązki, zachowuje pełne poszanowanie dla godności osoby ludzkiej.
   Wszelkie środki podjęte podczas wykonywania obowiązków są proporcjonalne do celów realizowanych za pomocą tych środków.

2. Podczas przeprowadzania odpraw granicznych straż graniczna nie dyskryminuje żadnych osób ze względu na: płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Artykuł 6

Odprawy osób na przejściach granicznych

1. Ruch graniczny na granicach zewnętrznych podlega odprawom przeprowadzanym przez straż graniczną. Odprawy przeprowadzane są zgodnie z niniejszym rozdziałem.
   Odprawy mogą obejmować również środki transportu i przedmioty będące w posiadaniu osób przekraczających granicę. W przypadku przeszukiwania stosuje się ustawodawstwo krajowe poszczególnych Państw Członkowskich.

2. Wszystkie osoby podlegają minimalnej odprawie mającej na celu ustalenie ich tożsamości na podstawie okazania dokumentów podróży. Taka minimalna odprawa obejmuje szybką i bezpośrednią weryfikację – przy użyciu, w stosownych przypadkach, urządzeń technicznych lub na podstawie sprawdzenia informacji o skradzionych, przywłaszczonych, zagubionych i nieważnych dokumentach w odpowiednich bazach danych – ważności dokumentu upoważniającego posiadacza do przekroczenia granicy lub weryfikację obecności śladów sfałszowania lub podrobienia.

Minimalna odprawa, o której mowa powyżej, stanowi zasadę w odniesieniu do osób korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Jednakże, wyrywkowo, podczas przeprowadzania minimalnych odpraw osób korzystających ze wspólnotowego prawa do swobodnego przemieszczania się, straż graniczna może sprawdzić krajowe i europejskie bazy danych w celu zapewnienia, że dana osoba nie stanowi rzeczywistego, realnego i wystarczającego zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego, porządku publicznego i stosunków międzynarodowych Państw Członkowskich lub zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Konsekwencje dokonania takiego sprawdzenia nie powinny naruszać prawa do wjazdu osób korzystających ze wspólnotowego prawa do przemieszczania się na terytorium danego Państwa Członkowskiego zgodnie z przepisami dyrektywy 2004/38/WE[23]

3. Obywatele państw trzecich podlegają szczegółowej odprawie przy wjeździe i wyjeździe[24].
   a) Szczegółowe odprawy przy wjeździe obejmują:
      weryfikację spełnienia warunków regulujących wjazd określonych w art. 5 ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, dokumentów zezwalających na pobyt i prowadzenie działalności zawodowej. Weryfikacja ta obejmuje szczegółowe sprawdzenie następujących aspektów:
      i) weryfikacja posiadania przez obywatela państwa trzeciego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy, którego ważność nie wygasła, uzupełnionego, w stosownych przypadkach, wymaganą wizą lub dokumentem pobytowym;
      ii) dokładne sprawdzenie dokumentu podróżnego pod kątem śladów sfałszowania lub podrobienia;
      iii) sprawdzenie stempli wjazdu i wyjazdu na dokumencie podróży obywatela państwa trzeciego w celu weryfikacji, na podstawie porównania dat wjazdu i wyjazdu, czy osoba ta nie przekroczyła już maksymalnego czasu dozwolonego prawem pobytu na terytorium Państw Członkowskich.
      iv) zweryfikowanie miejsca wyjazdu i przeznaczenia obywatela państwa trzeciego i celu zamierzonego pobytu oraz, jeśli jest to konieczne, sprawdzenie odpowiednich dokumentów uzupełniających;

---

[23] Dz.U. L 158 z 30.4.2004, str. 77.

[24] **SI** zgłosiła zastrzeżenie odnoszące się do pkt. 3.

v) weryfikacja, czy obywatel państwa trzeciego posiada wystarczające środki utrzymania na okres zamierzonego pobytu i stosownie do celu pobytu, na powrót lub na tranzyt do państwa trzeciego, lub jest w stanie uzyskać takie środki zgodnie z prawem;

vi) weryfikacja, czy obywatel państwa trzeciego, jego środek transportu i przewożone przez niego przedmioty nie stanowią zagrożenia dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych któregokolwiek z Państw Członkowskich. Weryfikacja taka obejmuje bezpośrednie sprawdzenie danych osób i wpisów ich dotyczących oraz, o ile to konieczne, także wpisów dotyczących przedmiotów zawartych w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS) oraz w krajowych bazach danych, a także ewentualnych działań, jakie należy podjąć w wyniku dokonania wpisu.

b) Szczegółowe odprawy przy wyjeździe obejmują:

i) weryfikację posiadania przez obywatela państwa trzeciego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy;

ii) sprawdzenie dokumentu pod kątem śladów sfałszownia lub podrobienia;

iii) sprawdzenie, jeśli jest to możliwe, czy obywatel państwa trzeciego nie stanowi zagrożenia dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego lub stosunków międzynarodowych któregokolwiek z Państw Członkowskich.

Szczegółowe odprawy przy wyjeździe mogą również obejmować:

i) sprawdzenie, czy dana osoba posiada ważną wizę, jeśli wiza jest wymagana zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 539/2001[25], z wyjątkiem osób posiadających ważny dokument pobytowy zdefiniowany w art. 2 punkt 15;

ii) sprawdzenie, czy dana osoba nie przekroczyła maksymalnego czasu dozwolonego prawem pobytu na terytorium Państw Członkowskich;

iii) sprawdzenie wpisów w SIS wobec osób i przedmiotów oraz informacji w krajowych bazach danych.

4. Taka szczegółowa odprawa nie powinna być przeprowadzana w miejscu publicznym, jeżeli istnieją odpowiednie pomieszczenia, a obywatel państwa trzeciego wyrazi takie życzenie.

---

[25] Dz.U. L 81 z 21.3.2001, str. 1. Ostatnio zmienione rozporządzeniem nr 453/2003, Dz.U. L 69 z 13.3.2003, str.10.

5. Obywatelowi państwa trzeciego poddanemu szczegółowej odprawie w specjalnie do tego przeznaczonych pomieszczeniach należy udzielić informacji o celu i przebiegu procedury takiej odprawy.
Takie informacje są dostępne we wszystkich językach urzędowych Instytucji Wspólnoty i w języku/językach państwa lub państw graniczących z danym Państwem Członkowskim, a na jej podstawie obywatel państwa trzeciego może zażądać podania nazwiska lub numeru identyfikacyjnego funkcjonariusza straży granicznej przeprowadzającego szczegółową kontrolę drugiej linii, jak również nazwy przejścia granicznego i daty, z jaką granica jest przekraczana.

6. Odprawa osoby korzystającej ze wspólnotowego prawa do swobodnego przemieszczania się jest przeprowadzana zgodnie z dyrektywą 2004/38/EC[26].

7. Szczegółowe zasady dotyczące informacji, które mają być wprowadzone do rejestru, znajdują się w załączniku II.

Artykuł 7

Złagodzenie kontroli

1. Odprawy graniczne na granicach zewnętrznych mogą zostać złagodzone na skutek wyjątkowych i nieprzewidzianych okoliczności. Wyjątkowe i nieprzewidziane okoliczności występują w przypadku, kiedy niemożliwe do przewidzenia zdarzenie prowadzi do takiej intensywności ruchu, że powoduje ona nadmierne przedłużenie czasu oczekiwania na przejściach granicznych, a wszystkie zasoby w zakresie personelu, wyposażenia i organizacji zostały wyczerpane.

2. W przypadku złagodzenia odpraw zgodnie z ust. 1, odprawy przy wjeździe mają z zasady pierwszeństwo w stosunku do odpraw przy wyjeździe.
Decyzja o złagodzeniu odpraw jest podejmowana przez komendanta granicznej placówki kontrolnej.
Złagodzenie odpraw jest tymczasowe, dostosowane do okoliczności uzasadniających takie złagodzenie i wprowadzane stopniowo.

[26] Dz.U. L 158 z 30.4.2004, str. 77.

3. Nawet w przypadku złagodzenia odpraw granicznych straż graniczna będzie stemplować dokumenty podróży obywateli państw trzecich przy wjeździe i wyjeździe zgodnie z art. 9.

4. Każde Państwo Członkowskie przekazuje co roku Parlamentowi Europejskiemu i Komisji sprawozdanie dotyczące stosowania przepisów niniejszego artykułu.

Artykuł 8

Oddzielne pasy ruchu i informacja na znakach

1. Państwa Członkowskie zapewniają odrębne pasy ruchu, zwłaszcza na lotniczych przejściach granicznych, w celu przeprowadzania odpraw osób zgodnie z art. 6. Takie pasy ruchu są wyróżnione przy pomocy znaków z oznaczeniami określonymi w załączniku III. Państwa Członkowskie mogą zapewnić odrębne pasy ruchu na morskich i lądowych przejściach granicznych oraz na granicach pomiędzy Państwami Członkowskimi nie stosującymi postanowień art. 18 w odniesieniu do ich wspólnych granic. Znaki z oznaczeniami określonymi w załączniku III są stosowane, o ile Państwa Członkowskie zapewniają na tych przejściach granicznych odrębne pasy ruchu.
Państwa Członkowskie zapewniają wyraźne oznakowanie takich pasów ruchu, w tym również w przypadku odstąpienia od zasad korzystania z różnych pasów ruchu przewidzianym w ust. 4, w celu zapewnienia optymalnych poziomów przepływu osób przekraczających granicę.

2. a) Osoby korzystające ze wspólnotowego prawa do swobodnego przemieszczania się są upoważnione do korzystania z pasów ruchu oznaczonych znakiem określonym w części A załącznika III. Mogą również korzystać z pasów ruchu oznaczonych znakiem określonym w części B załącznika III.
   b) Pozostałe osoby korzystają z pasów ruchu oznaczonych znakiem określonym w części B załącznika III.
   Wspomniane wyżej oznaczenia mogą zostać zapisane w języku lub językach, które dane Państwo Członkowskie uznaje za właściwe.

3. Na morskich i lądowych przejściach granicznych Państwa Członkowskie mogą wydzielić pasy ruchu dla różnych typów pojazdów – samochodów, pojazdów ciężarowych i autobusów – za pomocą znaków określonych w załączniku III, część C.
Państwa Członkowskie mogą wprowadzić zmiany do oznaczeń na tych znakach, jeżeli uznają to za właściwe ze względu na warunki lokalne.

4. W przypadkach tymczasowego zakłócenia natężenia ruchu na danych przejściach granicznych właściwe organy mogą odstąpić od zasad korzystania z różnych pasów ruchu na czas niezbędny do zlikwidowania takiego braku równowagi.

5. Istniejące znaki zostaną dostosowane do postanowień ust. 1, 2 i 3 w terminie do 31 maja 2009 r. W przypadkach zastępowania istniejących znaków lub umieszczania nowych znaków przez Państwa Członkowskie przed tym terminem, znaki te muszą zawierać oznaczenia określone w tych ustępach.

Artykuł 9

Stemplowanie dokumentów podróży obywateli państw trzecich

1. Dokumenty podróży obywateli państw trzecich są systematycznie stemplowane przy wjeździe i wyjeździe. W szczególności stemplem wjazdowym lub wyjazdowym należy opatrzyć:
   a) dokumenty zawierające ważną wizę, umożliwiające obywatelom państw trzecich przekroczenie granicy;
   b) dokumenty umożliwiające przekraczanie granicy obywatelom państw trzecich, którym Państwo Członkowskie wydaje wizę na granicy;
   c) dokumenty umożliwiające przekraczanie granicy obywatelom państw trzecich niepodlegającym obowiązkowi wizowemu.

2. Dokumenty podróży obywateli państw trzecich, którzy są członkami rodziny obywatela Unii, do którego ma zastosowanie dyrektywa 2004/38/WE, ale którzy nie przedstawią karty pobytowej przewidzianej w art. 10 tej dyrektywy, są stemplowane przy wjeździe lub przy wyjeździe.
   Dokumenty podróży obywateli państw trzecich, którzy są członkami rodziny obywateli państw trzecich korzystających ze wspólnotowego prawa do przemieszczania się, ale którzy nie przedstawią karty pobytowej przewidzianej w art. 10 tej dyrektywy, są stemplowane przy wjeździe lub przy wyjeździe.

3. Stemplem wjazdowym lub wyjazdowym nie opatruje się:

a) dokumentów podróży głów państw lub dygnitarzy, których przyjazd został oficjalnie zapowiedziany z wyprzedzeniem drogą dyplomatyczną;

b) licencji pilotów lub certyfikatów członków załogi samolotu;

c) dokumentów podróży marynarzy, którzy przebywają na obszarze Państwa Członkowskiego tylko wtedy, kiedy przybija tam ich statek i tylko na obszarze portu, do którego przybija ich statek;

d) dokumentów podróży załogi i pasażerów statków wycieczkowych, które nie podlegają odprawom granicznym zgodnie z pkt. 3.2.3 załącznika VI.

e) dokumentów umożliwiających przekraczanie granicy obywatelom Andory, Monako i San Marino.

Wyjątkowo, na życzenie obywatela państwa trzeciego, istnieje możliwość odstąpienia od opatrzenie dokumentu stemplem wjazdowym lub wyjazdowym, jeśli umieszczenie takiego stempla może być źródłem poważnych problemów dla tej osoby. W takim przypadku wjazd lub wyjazd należy zarejestrować na oddzielnym arkuszu, odnotowując nazwisko i numer paszportu. Arkusz taki jest przekazywany obywatelowi państwa trzeciego.

4. Praktyczne ustalenia dotyczące stemplowania zawiera załącznik IV.

5. Jeśli jest to możliwe, obywatele państwa trzeciego są informowani o obowiązku stemplowania przez straż graniczną ich dokumentu podróży przy wjeździe i wyjeździe, nawet jeżeli odprawy zostały złagodzone zgodnie z art. 7.

6. Komisja przekaże Parlamentowi i Radzie do końca 2008 r. sprawozdanie na temat działania przepisów dotyczących stemplowania dokumentów podróży.

Artykuł 9a

1. Jeżeli dokument podróży obywatela państwa trzeciego nie jest opatrzony stemplem wjazdu, właściwe organy krajowe mogą przyjąć, że posiadacz dokumentu nie spełnia lub przestał spełniać obowiązujące w danym Państwie Członkowskim warunki dotyczące czasu trwania pobytu.

2. Domniemanie to może zostać obalone przez obywatela państwa trzeciego za pomocą wszelkich wiarygodnych dowodów, takich jak bilety podróżne lub dowody jego obecności poza terytorium Państw Członkowskich, które potwierdzają spełnianie przez niego warunków dotyczących czasu trwania pobytu krótkoterminowego.
W takich przypadkach:

a) jeżeli obywatel państwa trzeciego znajduje się na terytorium Państw Członkowskich stosujących w całości dorobek Schengen, właściwe organy, zgodnie z krajowymi przepisami i praktyką, poświadczają w dokumencie podróży obywatela państwa trzeciego datę i miejsce przekroczenia przez tę osobę zewnętrznej granicy jednego z tych Państw Członkowskich;

b) jeżeli obywatel państwa trzeciego znajduje się na terytorium Państwa Członkowskiego, wobec którego nie podjęto decyzji, o której mowa w art. 3 ust. 2 Aktu Przystąpienia z 2003 r., właściwe organy, zgodnie z krajowymi przepisami i praktyką, poświadczają w dokumencie podróży obywatela państwa trzeciego datę i miejsce przekroczenia przez tę osobę zewnętrznej granicy jednego z tych Państw Członkowskich;

c) oprócz poświadczenia, o którym mowa w lit. a) i b), obywatel państwa trzeciego może otrzymać formularz, którego wzór jest określony w załączniku VIII;

d) Państwa Członkowskie przekazują sobie wzajemnie oraz Komisji i Sekretariatowi Rady informacje na temat krajowych praktyk dotyczących poświadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule.

3. Jeżeli domniemanie, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie obalone, obywatel państwa trzeciego może zostać wydalony przez właściwe organy z terytorium zainteresowanych Państw Członkowskich.

Artykuł 10

Ochrona granicy pomiędzy przejściami granicznymi

1. Głównym celem ochrony granicy zewnętrznej w miejscach innych niż przejścia graniczne i ochrony tych przejść granicznych poza godzinami otwarcia jest zapobieganie nielegalnemu przekraczaniu granicy, zwalczanie przestępczości transgranicznej oraz stosowanie lub podejmowanie środków w stosunku do osób, które przekroczyły granicę w sposób nielegalny.

2. Straż graniczna używa jednostek stacjonarnych lub ruchomych do ochrony granicy zewnętrznej.
Ochrona ta jest prowadzona w taki sposób, aby zniechęcić osoby do unikania odprawy na przejściach granicznych oraz aby zapobiegać takiemu unikaniu.

3. Ochronę granicy pomiędzy przejściami granicznymi prowadzi straż graniczna, której liczebność i metody działania są dostosowywane do istniejących lub przewidywanych czynników ryzyka i zagrożeń. Ochrona ta wiąże się z częstymi i nagłymi zmianami okresów ochrony, wskutek czego nielegalne przekraczanie granicy będzie wiązać się z ciągłym ryzykiem wykrycia.

4. Ochronę prowadzą stacjonarne lub ruchome jednostki wykonujące swoje obowiązki poprzez patrolowanie i stacjonowanie w miejscach znanych lub postrzeganych jako wrażliwe, a celem takiej ochrony jest zatrzymywanie osób nielegalnie przekraczających granicę. Ochrona może również być prowadzona za pomocą środków technicznych, łącznie ze środkami elektronicznymi.

5. Dodatkowe zasady dotyczące ochrony mogą być przyjęte zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 30 ust. 2.

Artykuł 11

Odmowa wjazdu

1. Obywatelowi państwa trzeciego, który nie spełnia wszystkich warunków wjazdu ustanowionych w art. 5 ust. 1 i nie należy do żadnej z kategorii osób opisanych w art. 5 ust. 4, odmawia się wjazdu na terytorium Państw Członkowskich. Zasada ta nie wyklucza stosowania specjalnych przepisów dotyczących prawa do azylu i ochrony międzynarodowej lub wydawania długoterminowych wiz pobytowych.

2. Odmowa wjazdu może nastąpić wyłącznie w drodze uzasadnionej decyzji podającej szczegółowe przyczyny odmowy. Decyzja jest podejmowana przez organ do tego upoważniony na mocy prawa krajowego. Decyzja ta wywiera skutek natychmiastowy. Uzasadniona decyzja podająca dokładne przyczyny odmowy wydawana jest w formie standardowego formularza, opisanego w załączniku V, część B, wypełnionego przez organ upoważniony na mocy prawa krajowego do odmowy wjazdu. Wypełniony standardowy formularz jest przekazywany danemu obywatelowi państwa trzeciego, który potwierdza otrzymanie decyzji o odmowie wjazdu przy użyciu tego formularza.

3. Osobom, którym odmówiono wjazdu, przysługuje prawo odwołania od decyzji. Postępowanie odwoławcze jest stosowane zgodnie z ustawodawstwem krajowym. Obywatel państwa trzeciego otrzymuje również w formie pisemnej informację na temat punktów kontaktowych dysponujących danymi osób, które, zgodnie z ustawodawstwem krajowym, mogą działać w jego imieniu.
Rozpoczęcie postępowania odwoławczego nie prowadzi do zawieszenia decyzji o odmowie wjazdu.
Bez uszczerbku dla ewentualnej kompensacji udzielonej zgodnie z prawem krajowym, obywatel państwa trzeciego jest uprawniony do wystąpienia o poprawienie anulowanego stempla wjazdu i innych anulowanych lub dodanych wpisów, które zostały wprowadzone przez Państwo Członkowskie, które odmówiło wjazdu, jeżeli postępowanie odwoławcze zakończy się postanowieniem, że decyzja odmawiająca wjazdu była nieuzasadniona.

4. Straż graniczna gwarantuje, że obywatel państwa trzeciego, któremu odmówiono wjazdu, nie przekroczy granicy danego Państwa Członkowskiego.

5. Państwa Członkowskie prowadzą statystyki dotyczące liczby osób, którym odmówiono wjazdu, przyczyn odmowy, obywatelstwa tych osób oraz rodzaju granicy (lądowa, powietrzna, morska). Państwa Członkowskie co roku przekazują statystyki Komisji. Komisja co dwa lata publikuje zestawienie statystyk dostarczonych przez Państwa Członkowskie.

6. Szczegółowe zasady dotyczące odmowy wjazdu zawiera załącznik V, część A.

Rozdział III

Zasoby do celów kontroli granicznej i współpraca pomiędzy Państwami Członkowskimi

Artykuł 12

Zasoby do celów kontroli granicznej

Państwa Członkowskie angażują odpowiedni personel i zasoby w dostatecznej ilości w celu przeprowadzania kontroli granicznej na granicach zewnętrznych, zgodnie z art. 5a i art. 6-11, w sposób zapewniający skuteczny, wysoki i jednolity poziom kontroli na swoich granicach zewnętrznych.

Artykuł 13

Realizacja kontroli

1. Kontrolę graniczną przewidzianą art. 5a i art. 6-11 niniejszego rozporządzenia przeprowadza straż graniczna zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i z ustawodawstwem krajowym.

   W trakcie przeprowadzania tej kontroli granicznej uprawnienia do wszczęcia postępowania karnego nadane straży granicznej przez prawo krajowe i nie wchodzące w zakres niniejszego rozporządzenia pozostają bez zmian.

   Państwa Członkowskie zapewniają, że personel straży granicznej stanowią wyspecjalizowani i odpowiednio przeszkoleni specjaliści. Państwa Członkowskie zachęcają funkcjonariuszy straży granicznej do nauki języków, zwłaszcza potrzebnych do wykonywania jej zadań.

2. Państwa Członkowskie przekazują Komisji wykaz służb krajowych odpowiedzialnych za kontrolę graniczną na mocy ich prawa krajowego zgodnie z art. 30a.

3. W celu skutecznego kontrolowania granic Państwa Członkowskie zapewniają ścisłą, stałą współpracę pomiędzy wszystkimi służbami krajowymi odpowiedzialnymi za kontrolę graniczną.

Artykuł 14

Współpraca pomiędzy Państwami Członkowskimi

1. Państwa Członkowskie wspierają się wzajemnie i utrzymują stałą, ścisłą współpracę w celu skutecznej realizacji kontroli granicznej zgodnie z art. 5a-13 niniejszego rozporządzenia. Wymieniają one między sobą wszystkie istotne informacje.

2. Koordynacją współpracy operacyjnej pomiędzy Państwami Członkowskimi w zakresie zarządzania granicami zewnętrznymi zajmować będzie się „Europejska Agencja ds. Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych Państw Członkowskich" ustanowiona rozporządzeniem Rady nr 2007/2004/WE[27].

3. Bez uszczerbku dla uprawnień Agencji, Państwa Członkowskie mogą kontynuować współpracę na poziomie operacyjnym z innymi Państwami Członkowskimi lub państwami trzecimi na granicach zewnętrznych, łącznie z wymianą oficerów łącznikowych, jeżeli współpraca taka stanowi uzupełnienie działania Agencji.

   Państwa Członkowskie powstrzymują się od wszelkich działań, które mogłyby zagrozić funkcjonowaniu Agencji lub osiągnięciu jej celów.

   Państwa Członkowskie informują Agencję o tych kwestiach operacyjnych na granicach zewnętrznych, które wykraczają poza zadania Agencji.

4. Państwa Członkowskie zapewniają szkolenia dotyczące zasad kontroli granicznej, jak również praw podstawowych. W tym względzie należy wziąć pod uwagę wspólne standardy dotyczące szkoleń ustanowione i rozwinięte przez Agencję określoną w ust. 2.

[27] Dz.U. L 349 z 25.11.2004, str. 1.

Artykuł 15

Wspólna kontrola

1. Państwa Członkowskie, które nie stosują art. 18 do swoich wspólnych granic lądowych, mogą, do czasu zastosowania niniejszego artykułu, wspólnie kontrolować te wspólne granice – w takim przypadku można zatrzymać osobę do celów przeprowadzenia odpraw wjazdowych i wyjazdowych tylko jeden raz – bez uszczerbku dla indywidualnej odpowiedzialności każdego z Państw Członkowskich wynikającej z art. 5a i art.6-11. W tym celu Państwa Członkowskie mogą zawierać między sobą umowy dwustronne.

2. Państwa Członkowskie informują Komisję o ustaleniach podjętych zgodnie z ust. 1.

Rozdział IV

Szczegółowe zasady odpraw granicznych

Artykuł 16

Szczegółowe zasady dla różnych typów granic oraz różnych środków transportu wykorzystywanych do przekraczania granic zewnętrznych

Szczegółowe zasady zawarte w załączniku VI są stosowane do odpraw z uwzględnieniem różnych typów granic i różnych środków transportu wykorzystywanych do przekraczania granic zewnętrznych.

Te szczegółowe zasady mogą zawierać odstępstwa od art. 5-11.

Artykuł 17

Szczegółowe zasady odpraw dla określonych kategorii osób

1. Szczegółowe zasady zawarte w załączniku VII są stosowane do odpraw następujących kategorii osób:

   a) głów państwa i członków ich delegacji;

   b) pilotów samolotów i innych członków załogi;

   c) marynarzy;

   d) posiadaczy paszportów dyplomatycznych, urzędowych i służbowych oraz członków organizacji międzynarodowych;

   e) pracowników transgranicznych;

   f) nieletnich.

   Te szczegółowe zasady mogą zawierać odstępstwa od art. 5-11.

2. Państwa Członkowskie informują Komisję o wzorach kart wydawanych przez ministerstwa spraw zagranicznych Państw Członkowskich akredytowanym członkom misji dyplomatycznych i przedstawicielstw konsularnych oraz członkom ich rodzin zgodnie z art. 30a.

TYTUŁ III

GRANICE WEWNĘTRZNE

Rozdział I

Zniesienie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych

Artykuł 18

Przekraczanie granic wewnętrznych

Granice wewnętrzne można przekraczać w każdym miejscu bez przeprowadzania odprawy granicznej osób niezależnie od ich przynależności państwowej.

Artykuł 19

Kontrole na terytorium Państwa Członkowskiego

Zniesienie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych pozostaje bez wpływu na:

a) wykonywanie uprawnień policyjnych[28] przez właściwe organy Państw Członkowskich zgodnie z ustawodawstwem krajowym, o ile wykonywanie tych uprawnień nie jest ekwiwalentem odprawy granicznej; ma to zastosowanie również do obszarów przygranicznych. W znaczeniu zdania pierwszego wykonywanie uprawnień policyjnych nie może być zwłaszcza uznawane za ekwiwalent wykonywania uprawnień do przeprowadzania odpraw granicznych, jeżeli środki policyjne:

   i) nie mają na celu przeprowadzenia kontroli granicznej,

   ii) bazują na informacjach i doświadczeniu policyjnym o ogólnym charakterze dotyczących potencjalnych zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego i mają na celu w szczególności walkę z przestępczością transgraniczną,

   iii) są opracowywane i stosowane w sposób zdecydowanie odróżniający je od rutynowych odpraw osób na granicach zewnętrznych,

   iv) są przeprowadzane na podstawie kontroli na miejscu.

---

[28] Deklaracja Węgier:
„Węgry oświadczają, że zgodnie z art. 19 a) rozporządzenia uprawnienia policyjne oznaczają uprawnienia wykonawcze wykonywane przez organy ścigania i organy administracyjne odpowiedzialne za zapobieganie i wykrywanie nielegalnej imigracji w każdej postaci oraz powiązanych z nią przestępstw zgodnie z prawem krajowym Węgier.”

b) kontrole bezpieczeństwa osób przeprowadzane w portach i na lotniskach przez odpowiednie organy na mocy ustawodawstwa każdego Państwa Członkowskiego, przez funkcjonariuszy portu lub lotniska bądź przewoźników, pod warunkiem, że kontrole tego typu przeprowadzane są również w stosunku do osób podróżujących po terytorium danego Państwa Członkowskiego;

c) możliwość ustanowienia przez Państwo Członkowskie przepisów o obowiązku posiadania lub posiadania przy sobie papierów i dokumentów;

d) obowiązek obywateli państw trzecich zgłaszania swojej obecności na terytorium któregokolwiek Państwa Członkowskiego na mocy postanowień art. 22 Konwencji z Schengen.

Artykuł 19a

Usuwanie przeszkód w ruchu odbywającym się na drogowych przejściach granicznych na granicach wewnętrznych

Państwa Członkowskie usuwają wszelkie przeszkody w celu zwiększenia przepływu ruchu na drogowych przejściach granicznych na granicach wewnętrznych, a zwłaszcza limity prędkości wyznaczone nie tylko na podstawie zasad bezpieczeństwa drogowego.

Jednocześnie Państwa Członkowskie muszą być przygotowane na zapewnienie obiektów potrzebnych do przeprowadzenia odpraw na wypadek przywrócenia kontroli na granicach wewnętrznych.

Rozdział II

Tymczasowe przywrócenie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych

Artykuł 20

Tymczasowe przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych przez Państwo Członkowskie

1. W przypadku poważnego zagrożenia porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego Państwo Członkowskie może wyjątkowo przywrócić kontrolę graniczną na swoich granicach wewnętrznych na czas ograniczony nie dłuższy niż 30 dni lub na przewidywany okres trwania zagrożenia, o ile przekracza on 30 dni, zgodnie z procedurą określoną w art. 21 lub, w sytuacjach nadzwyczajnych, zgodnie z procedurą określoną w art. 22. Zakres i czas trwania kontroli nie przekracza zakresu i czasu ściśle niezbędnego dla reakcji na takie poważne zagrożenie.

2. Jeśli zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego trwa dłużej niż określono w ust. 1, Państwo Członkowskie może utrzymać kontrole graniczne z powodów, o których mowa w ust. 1, uwzględniając wszelkie nowe okoliczności, przez odnawialne okresy do 30 dni, zgodnie z procedurą określoną w art. 23.

Artykuł 21

Procedura w przypadku przewidywalnych wydarzeń

1. Jeżeli Państwo Członkowskie planuje przywrócić kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych na mocy art. 20 ust. 1, jest ono zobowiązane tak szybko jak to możliwe powiadomić o tym odpowiednio pozostałe Państwa Członkowskie w obrębie Rady i Komisję, przedstawiając, gdy tylko staną się dostępne, następujące informacje:
   a) powody proponowanej decyzji, z wyszczególnieniem zdarzeń stanowiących poważne zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego;
   b) zakres proponowanej decyzji, ze wskazaniem granic, na których ma zostać przywrócona kontrola;
   c) nazwy przejść granicznych;
   d) termin i czas trwania proponowanej decyzji;
   e) w stosownych przypadkach środki, jakie mają zostać podjęte przez inne Państwa Członkowskie.

2. Po otrzymaniu zawiadomienia od zainteresowanego Państwa Członkowskiego oraz z uwzględnieniem konsultacji przewidzianych w ust. 3 Komisja może wydać opinię bez uszczerbku dla art. 64 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

3. Informacje przewidziane w ust. 1 oraz opinia, którą Komisja może wydać zgodnie z ust. 2, stanowią przedmiot konsultacji pomiędzy Państwem Członkowskim zamierzającym przywrócić kontrolę graniczną, innymi Państwami Członkowskimi w obrębie Rady i Komisją, w celu zorganizowania, w stosownych przypadkach, wzajemnej współpracy pomiędzy Państwami Członkowskimi oraz rozpatrzenia proporcjonalności środków w stosunku do zdarzenia stanowiącego podstawę dla przywrócenia kontroli granicznej, a także zagrożeń dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego.

4. Wspomniane wyżej konsultacje odbywają się co najmniej piętnaście dni przed planowanym terminem przywrócenia kontroli granicznej.

Artykuł 22

Procedura w przypadkach wymagających niezwłocznego działania

1. Jeśli względy porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego w danym Państwie wymagają niezwłocznego działania, zainteresowane Państwo Członkowskie może wyjątkowo i w trybie natychmiastowym przywrócić kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych.

2. Państwo Członkowskie przywracając kontrolę graniczną na swoich granicach wewnętrznych bezzwłocznie powiadamia o tym odpowiednio pozostałe Państwa Członkowskie i Komisję oraz przedstawia informacje, o których mowa w art. 21 ust. 1, jak również powody uzasadniające zastosowanie tej procedury.

Artykuł 23

Procedura przedłużania kontroli granicznej na granicach wewnętrznych

1. Państwa Członkowskie mogą przedłużać kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych wyłącznie na mocy przepisów art. 20 ust. 2, po uprzednim poinformowaniu innych Państw Członkowskich w obrębie Rady oraz Komisji.
2. Państwo Członkowskie zamierzające przedłużyć kontrolę graniczną przedstawia pozostałym Państwom Członkowskim oraz Komisji wszelkie odpowiednie informacje na temat powodów przedłużenia kontroli na granicach wewnętrznych. Stosuje się przepisy art. 21 ust. 2.

Artykuł 24

Informowanie Parlamentu Europejskiego

Zainteresowane Państwo Członkowskie lub, w stosownych przypadkach, Rada tak szybko jak to możliwe informuje Parlament Europejski o środkach podjętych na mocy art. 21-23. W przypadku trzeciego kolejnego przedłużenia zgodnego z art. 23 zainteresowane Państwo Członkowskie przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, jeśli jest to wymagane, sprawozdanie na temat konieczności kontroli granicznej na granicach wewnętrznych.

Artykuł 25

Przepisy mające zastosowanie przy przywróceniu kontroli granicznej na granicach wewnętrznych

W przypadkach przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych stosuje się, *mutatis mutandis*, odpowiednie przepisy tytułu II.

Artykuł 26

Sprawozdanie z przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych

Państwo Członkowskie, które przywróciło kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych na mocy art. 20, potwierdza termin zniesienia takiej kontroli oraz, jednocześnie lub krótko po tym, przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji sprawozdanie z przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, opisując, w szczególności, przeprowadzanie odpraw i skuteczność przywrócenia kontroli granicznej.

Artykuł 27

Informowanie społeczeństwa

Decyzja o przywróceniu kontroli granicznej na granicach wewnętrznych podejmowana jest z zachowaniem przejrzystości i przy uwzględnieniu pełnego informowania społeczeństwa, o ile nie istnieją nadrzędne powody związane z bezpieczeństwem przemawiające za odejściem od tej zasady.

Artykuł 28

Poufność

Na wniosek zainteresowanego Państwa Członkowskiego pozostałe Państwa Członkowskie, Parlament Europejski i Komisja zachowują poufność informacji uzyskanych w związku z przywróceniem i przedłużeniem kontroli granicznej oraz sprawozdaniem sporządzonym na mocy art. 26.

TYTUŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 29

Zmiany załączników

Zmiany w załącznikach III, IV oraz VIII wprowadza się zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 30 ust. 2.

Artykuł 30

Komitet

1. Komisję wspomaga komitet, zwany dalej *„Komitetem”*.

2. W przypadku dokonania odniesienia do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, uwzględniając przepisy jej art. 8 z zastrzeżeniem, że środki wykonawcze przyjęte zgodnie z tą procedurą nie zmieniają zasadniczych przepisów niniejszego rozporządzenia.
   Okres określony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

3. Komitet uchwala swój regulamin.

3a. Bez uszczerbku dla przyjętych już środków wykonawczych zawiesza się na cztery lata od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosowanie jego przepisów przewidujących przyjęcie przepisów technicznych i decyzji zgodnie z procedurą określoną w ust. 2. Na wniosek Komisji Parlament Europejski i Rada mogą przedłużyć okres obowiązywania tych przepisów zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 251 Traktatu oraz w tym celu dokonują ich oceny przed upływem wspomnianego okresu czterech lat.

Artykuł 30a

1. Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o:

   - wykazie dokumentów pobytowych, o których mowa w art. 2 pkt 15)
   - wykazie ich przejść granicznych,
   - kwotach referencyjnych wymaganych do przekroczenia ich granic zewnętrznych, ustalanych co roku przez organy krajowe,
   - wykazie służb krajowych odpowiedzialnych za kontrolę graniczną,
   - wzorach kart wydawanych przez ministerstwa spraw zagranicznych.

2. Komisja zapewnia dostępność przekazanych jej zgodnie z ustępem 1 informacji dla Państw Członkowskich i społeczeństwa poprzez publikację w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i za pomocą innych właściwych środków.

Artykuł 31

Mały ruch graniczny

Niniejsze rozporządzanie pozostaje bez uszczerbku dla przepisów Wspólnoty dotyczących małego ruchu granicznego oraz dla istniejących umów dwustronnych o małym ruchu granicznym.

Artykuł 32

Ceuta i Melilla

Przepisy niniejszego rozporządzenia nie naruszają specjalnych przepisów mających zastosowanie do miast Ceuta i Melilla, określonych w Deklaracji Królestwa Hiszpanii w sprawie miast Ceuta i Melilla w Akcie Końcowym Umowy w sprawie przystąpienia Królestwa Hiszpanii do Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r.[29]

[29] Dz.U. L 239 z 22.9.2000, str. 73.

Artykuł 33

Zgłaszanie informacji przez Państwa Członkowskie

W terminie dziesięciu dni roboczych od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o przepisach krajowych dotyczących art. 19 lit. c) i lit. d), karach, o których mowa w art. 4 ust. 3 i dwustronnych umowach zawartych zgodnie z art. 15 ust. 1. Kolejne zmiany tych przepisów należy zgłaszać w terminie pięciu dni roboczych.
Informacje zgłoszone przez Państwa Członkowskie są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,* seria C.

Artykuł 34

Sprawozdanie w sprawie stosowania tytułu III

Nie później niż w terminie trzech lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania tytułu III. Komisja zwraca szczególną uwagę na wszelkie utrudnienia wynikające z przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych. W stosownych przypadkach Komisja przedstawia wnioski mające na celu zlikwidowanie tych utrudnień.

Artykuł 35

Uchylenia

1. Przepisy art. 2-8 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. uchyla się z mocą od ... *[data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*.

2. Z tą samą datą uchyla się:
   - Wspólny Podręcznik, łącznie z jego załącznikami;
   - decyzje Komitetu Wykonawczego Schengen z dnia 26 kwietnia 1994 r. (SCH/Com-ex (94), 1 rev 2)**,** 22 grudnia 1994 r. (SCH/Com-ex (94)17, rev. 4) i 20 grudnia 1995 r. (SCH/Com-ex (95) 20, rev. 2);
   - załącznik 7 do Wspólnych Instrukcji Konsularnych;

– rozporządzenie (WE) nr 790/2001;
– decyzję Rady z 29 kwietnia 2004 r. określającą minimalne oznaczenia, które mają być używane na znakach na zewnętrznych przejściach granicznych[30];
– decyzję Rady w sprawie zmiany Części II oraz opracowania załącznika 16 do Wspólnego Podręcznika;
– rozporządzenie Rady (WE) nr 2133/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie obowiązku właściwych władz Państw Członkowskich w zakresie systematycznego stemplowania dokumentów podróży obywateli państw trzecich przy przekraczaniu przez nich zewnętrznych granic Państw Członkowskich oraz zmieniające w związku z tym przepisy Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen oraz Wspólny Podręcznik.

Odesłania do skreślonych artykułów i uchylonych dokumentów rozumiane są jako odesłania do niniejszego rozporządzenia i należy je odczytywać zgodnie z tabelą korelacji w załączniku XII.

Artykuł 36

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie 6 miesięcy po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Jednakże art. 30a wchodzi w życie w następnym dniu po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w Państwach Członkowskich zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

Sporządzono w Brukseli,

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodniczący	*Przewodniczący*
[…]	*[…]*

[30] Dz.U. L 261 z 6.8.2004, str. 119.

ZAŁĄCZNIK I

Dokumenty uzupełniające niezbędne do weryfikacji spełnienia warunków określonych w art. 5 ust. 1 lit. c)

1. Dowody dokumentowe, o których mowa w art. 5 ust. 2 mogą zawierać:

a) dla podróży służbowych:

– zaproszenie od firmy lub władz do uczestnictwa w spotkaniu lub wydarzeniach związanych z handlem, przemysłem lub pracą;
– inne dokumenty wskazujące na istnienie stosunków handlowych lub relacji zawodowych;
– bilety uprawniające do wejścia na targi i kongresy, w przypadku uczestniczenia w nich.

b) dla podróży podejmowanych w celu podjęcia nauki i innego rodzaju szkoleń:

– świadectwo zapisania się do instytucji nauczającej w celu uczestnictwa w kursach zawodowych lub teoretycznych w ramach szkolenia podstawowego lub uzupełniającego;
– legitymacje studenckie/szkolne lub świadectwa uczestnictwa w kursach.

c) dla podróży podejmowanych w celach turystycznych i z powodów osobistych:

dokumenty uzupełniające odnoszące się do zakwaterowania:

– zaproszenie od osoby przyjmującej w razie pobytu u niej;
– dokument uzupełniający od placówki zapewniającej zakwaterowanie *lub*
– inny stosowny dokument wskazujący na przewidywane miejsce zakwaterowania;

dokumenty uzupełniające odnoszące się do planu podróży:

– potwierdzenie rezerwacji zorganizowanej wycieczki lub inny stosowny dokument wskazujący na przewidywane plany podróży;

dokumenty uzupełniające dotyczące powrotu:

– bilet powrotny lub w obie strony.

d) *dla podróży podejmowanych z powodów politycznych, naukowych, wydarzeń kulturalnych, sportowych lub religijnych:*

zaproszenia, bilety wejściowe, dowód wpisania się na listę uczestników lub programy zawierające, jeśli jest to możliwe, nazwę organizacji i długość pobytu lub inny stosowny dokument wskazujący cel wizyty.

ZAŁĄCZNIK II

Rejestrowanie informacji

Na wszystkich przejściach granicznych wszelkie informacje służbowe oraz inne szczególnie istotne informacje są wprowadzane do rejestru odręcznie lub elektronicznie. Informacje, które należy wprowadzić do rejestru w szczególności obejmują:

– nazwiska funkcjonariuszy straży granicznej odpowiedzialnych lokalnie za odprawy graniczne i innych funkcjonariuszy wchodzących w skład każdego zespołu;
– złagodzenie odpraw osób zastosowane zgodnie z art. 7;
– wydanie na granicy dokumentów w miejsce paszportów lub wiz;
– osoby zatrzymane i zażalenia (przestępstwa i naruszenia administracyjne);
– osoby, którym odmówiono wjazdu zgodnie z art. 11 (podstawa odmowy i obywatelstwo);
– kody bezpieczeństwa stempli wjazdu i wyjazdu, tożsamość funkcjonariuszy straży granicznej używających tych stempli w danym dniu i na danej zmianie oraz informacje dotyczące utraconych lub skradzionych stempli;
– zażalenia osób poddanych odprawie;
– inne szczególnie istotne środki policyjne lub sądowe;
– szczególne zdarzenia.

ZAŁĄCZNIK III

Wzory znaków oznaczających pasy ruchu na przejściach granicznych

Część A

[31]

[31] W przypadku Norwegii i Islandii nie jest wymagany znak graficzny.

ALL
PASSPORTS

Część C

32

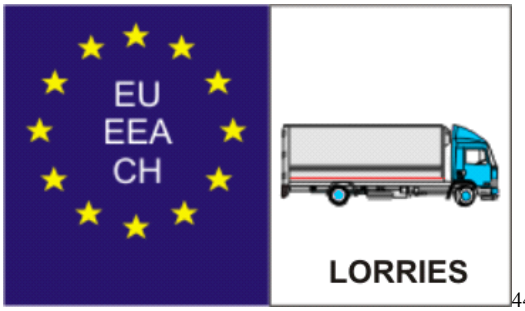

44

44

32 W przypadku Norwegii i Islandii nie jest wymagany znak graficzny.

ALL
PASSPORTS
CARS

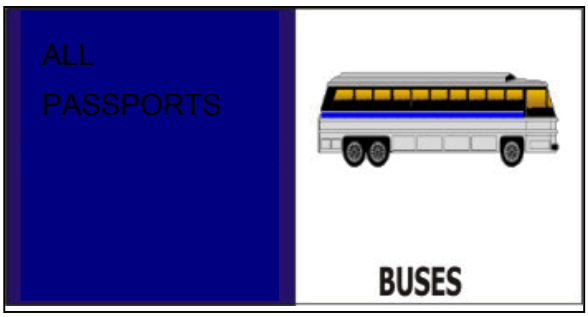
ALL
PASSPORTS
BUSES

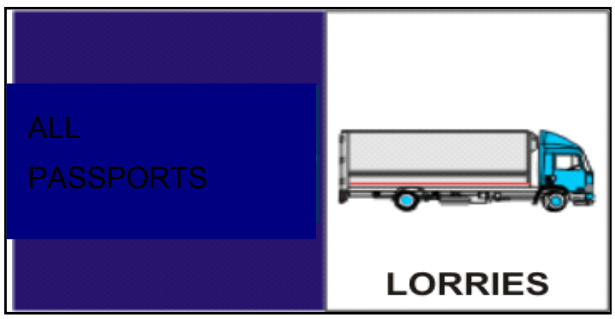
ALL
PASSPORTS
LORRIES

ZAŁĄCZNIK IV
Stemplowanie

1. Dokumenty podróży obywateli państw trzecich należy systematycznie stemplować przy wjeździe i wyjeździe zgodnie z art. 9. Specyfikacje stempli zawarte są w decyzji Komitetu Wykonawczego Schengen SCH/COM-EX (94) 16 rev I i w dok. SCH/Gem-Handb (93) 15 (POUFNE).

2. Kody bezpieczeństwa stosowane na stemplach zmienia się w regularnych odstępach czasu nie przekraczających jednego miesiąca.

3. W przypadku wjazdu i wyjazdu obywateli państw trzecich zobowiązanych do posiadania wizy, stempel zostanie, o ile to możliwe, przystawiony w taki sposób, by zakrywał krawędź wizy, nie pogarszając jednak czytelności zapisów na wizie ani charakterystyk bezpieczeństwa naklejki wizowej. W przypadku konieczności przystawienia kilku stempli (na przykład w przypadku wielokrotnej wizy wjazdowej), należy dokonać tego na stronie przeciwnej do strony, na której umieszczona jest wiza.
   Jeżeli strony tej nie można wykorzystać, stempel należy przystawić na następnej stronie. Nie przystawia się stempla na polu przeznaczonym do odczytywania maszynowego.

4. Państwa Członkowskie wyznaczają krajowe punkty kontaktowe odpowiedzialne za wymianę informacji na temat kodów bezpieczeństwa stempli wjazdowych i wyjazdowych używanych na przejściach granicznych i informują o tym pozostałe Państwa Członkowskie, Sekretariat Generalny Rady oraz Komisję. Wspomniane punkty kontaktowe mają natychmiastowy dostęp do informacji dotyczących jednolitych stempli wjazdowych i wyjazdowych stosowanych na granicy zewnętrznej zainteresowanego Państwa Członkowskiego, a w szczególności do informacji na temat:

– przejścia granicznego, do którego przypisany jest dany stempel;
– tożsamości funkcjonariusza straży granicznej, do którego przypisany jest w danym momencie dany stempel;
– kodu bezpieczeństwa danego stempla w każdym momencie.

Wszelkie zapytania dotyczące jednolitych stempli wjazdowych i wyjazdowych należy zgłaszać do wspomnianych powyżej krajowych punktów kontaktowych.
Krajowe punkty kontaktowe przekazują niezwłocznie innym punktom kontaktowym, Sekretariatowi Generalnemu Rady oraz Komisji informacje na temat zmiany punktów kontaktowych oraz stempli, które zaginęły lub zostały skradzione.

ZAŁĄCZNIK V

Część A

Procedury odmowy wjazdu na granicy

1. W przypadku odmowy wjazdu, kompetentny funkcjonariusz straży granicznej:

– wypełnia standardowy formularz odmowy wjazdu przedstawiony w Części B. Obywatel państwa trzeciego podpisuje formularz, po czym otrzymuje kopię podpisanego formularza. W przypadku odmowy podpisania przez obywatela państwa trzeciego, funkcjonariusz straży granicznej zapisuje fakt odmowy na formularzu w polu „uwagi";

– umieszcza w paszporcie stempel wjazdowy, anulowany przekreśleniem nieścieralnym czarnym atramentem, i zapisuje naprzeciw przekreślenia po prawej stronie, również nieścieralnym atramentem, literę/y odpowiadające powodowi/powodom odmowy wjazdu, których listę zawiera wspomniany standardowy formularz odmowy wjazdu;

– unieważnia wizę przystawiając stempel z napisem „NIEWAŻNA" w przypadkach, o których mowa w ust. 2**.** W takim przypadku optycznie zmienny element naklejki wizowej, element zabezpieczający zwany „efektem ukrytego obrazu" oraz napis „wiza" zostaną przekreślone, aby uniemożliwić ich późniejsze niewłaściwe wykorzystanie. Pracownik straży granicznej niezwłocznie informuje swoje władze centralne o tej decyzji;

– odnotowuje każdą odmowę wjazdu w rejestrze lub na liście podając tożsamość, obywatelstwo, odniesienie do dokumentu upoważniającego obywatela państwa trzeciego do przekroczenia granicy oraz powód i datę odmowy wjazdu;

2. Wiza jest unieważniana w następujących przypadkach:

a) jeśli wobec posiadacza wizy dokonano wpisu do SIS do celów odmowy wyjazdu, chyba że posiada on wizę lub wizę ponownego wjazdu wystawioną przez jedno z Państw Członkowskich i chce wjechać na terytorium danego państwa tylko dla celów przejazdu po to, aby dotrzeć na terytorium Państwa Członkowskiego, które wystawiło dokument.

b) jeżeli istnieją uzasadnione podejrzenia, że wiza została uzyskana w nieuczciwy sposób.

Nieprzedstawienie na granicy przez obywatela państwa trzeciego jednego lub więcej dokumentów uzupełniających, o których mowa w art. 5 ust. 2 nie prowadzi automatycznie do unieważnienia wizy.

3. Jeśli obywatel państwa trzeciego, któremu odmówiono wjazdu, przybył na granicę korzystając z usług przewoźnika, lokalne odpowiedzialne organy mają obowiązek:

− polecić przewoźnikowi nadzór nad cudzoziemcem i przewiezienie go niezwłocznie do państwa trzeciego, z którego przybył, do państwa trzeciego, które wydało dokument upoważniający go do przekroczenia granicy lub do każdego innego państwa trzeciego, do którego ma on prawo wjazdu lub do znalezienia rozwiązania pozwalającego na dalszy przewóz zgodnie z art. 26 Układu z Schengen i dyrektywą Rady 2001/51/WE z 28 czerwca 2001 r.

− w oczekiwaniu na dalszy transport, przedsięwziąć odpowiednie środki, zgodnie z prawem krajowym i z uwzględnieniem lokalnych okoliczności, uniemożliwiające obywatelom państw trzecich, którym odmówiono wjazdu, nielegalne przekroczenie granicy.

4. W przypadku istnienia podstaw zarówno do odmowy wjazdu obywatelowi państwa trzeciego jak i do jego aresztowania, funkcjonariusz straży granicznej musi skontaktować się z organami odpowiedzialnymi za podjęcie decyzji w kwestii działań, jakie powinny zostać podjęte zgodnie z prawem krajowym.

Część B
Standardowy formularz odmowy wjazdu

Nazwa Państwa

ZNAK GRAFICZNY PAŃSTWA (Nazwa Urzędu)

_____

[33]

ODMOWA WJAZDU NA GRANICY

Dnia _____ o godz. _____ na przejściu granicznym _____

My, niżej podpisani, _____ mamy przed sobą:

Nazwisko _____ Imię _____

Data urodzenia _____ Miejsce urodzenia _____ Płeć: _____

Obywatelstwo _____ Adres zamieszkania _____

Typ dokumentu tożsamości _____ numer _____

wydany w _____ w dniu _____

Wiza nr _____typu _____ wydana przez _____

ważna od ____ do ____

na okres _____ dni z następujących powodów: _____

podróżującego(cą) z _____ środkiem transportu _____ (wskazać wykorzystywany środek transportu, np. nr lotu), który zostaje niniejszym poinformowany(a), że odmawia się mu/jej wjazdu do kraju na mocy *(wskazać odniesienie do obowiązujących przepisów krajowych),* **z następujących powodów:**

[33] W przypadku Norwegii i Islandii nie jest wymagany znak graficzny.

☐ **(A) Nie posiada ważnych dokumentów podróży**

☐ **(B) Posiada sfałszowany/podrobiony/przerobiony dokument podróży**

☐ **(C) Nie posiada ważnej wizy lub dokumentu pobytowego**

☐ **(D) Posiada sfałszowaną/podrobioną/przerobioną wizę lub dokument pobytowy**

☐ **(E) Nie posiada odpowiedniej dokumentacji uzasadniającej cel i warunki pobytu**
Niżej wymieniony dokument/dokumenty nie został /nie zostały przedstawione: ….

☐ **(F) Przebywał/a już przez trzy miesiące w okresie sześciomiesięcznym na terytorium Państw Członkowskich Unii Europejskiej**

☐ **(G) Nie posiada wystarczających środków utrzymania w odniesieniu do okresu i formy pobytu lub środków na powrót do kraju pochodzenia lub na przejazd**

☐ **(H) Jest osobą, wobec której dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu**
☐ **w SIS**
☐ **w rejestrze krajowym**

☐ **I) Uważa się, że stanowi zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych jednego lub więcej Państw Członkowskich Unii Europejskiej** *(każde Państwo ma obowiązek wskazać odniesienia do przepisów krajowych dotyczących takich przypadków odmowy wjazdu*).

Uwagi

Osobie zainteresowanej przysługuje prawo do odwołania od niniejszej decyzji o odmowie wjazdu zgodnie z przepisami prawa krajowego. Osoba zainteresowana otrzymuje kopię niniejszego dokumentu *(każde Państwo ma obowiązek wskazać odniesienia do ustawodawstwa krajowego i procedur dotyczących prawa do odwołania)*.

Osoba zainteresowana	**Funkcjonariusz odpowiedzialny za odprawę**

ZAŁĄCZNIK VI

Szczegółowe zasady dla różnych typów granic i różnych środków transportu wykorzystywanych do przekraczania granic zewnętrznych Państw Członkowskich

1. Granice lądowe

1.1. Odprawy w ruchu drogowym

1.1.1. W celu zapewnienia skutecznej odprawy osób, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa i płynności ruchu drogowego, ruchem na przejściach granicznych należy zarządzać w odpowiedni sposób. W razie potrzeby Państwa Członkowskie mogą zawierać umowy dwustronne w sprawie utworzenia odrębnych kanałów ruchu i blokowania ruchu. Informują o nich Komisję zgodnie z art. 33.

1.1.2. Na granicach lądowych Państwa Członkowskie mogą, jeśli uznają to za wskazane i jeśli pozwalają na to okoliczności, utworzyć kanały lub odrębne pasy ruchu na określonych przejściach granicznych, zgodnie z art. 8.

Właściwe organy Państw Członkowskich mogą zrezygnować z odrębnych kanałów lub pasów ruchu w każdym momencie, w wyjątkowych okolicznościach lub jeśli wymagają tego warunki ruchu i infrastruktury.
Państwa Członkowskie mogą współpracować z sąsiadującymi krajami w celu utworzenia odrębnych kanałów i pasów ruchu na przejściach na granicach zewnętrznych.

1.1.3. Generalnie osoby podróżujące pojazdami mogą pozostawać wewnątrz pojazdu podczas odprawy. Jednakże, o ile wymagają tego okoliczności, osoby podróżujące mogą zostać poproszone o opuszczenie pojazdu. Odprawy szczegółowe należy przeprowadzać, jeśli pozwalają na to lokalne warunki, w miejscach przewidzianych do tego celu. W interesie bezpieczeństwa personelu odprawy przeprowadza, o ile to możliwe, dwóch funkcjonariuszy straży granicznej.

1.2. Odprawy w ruchu kolejowym

1.2.1. Odprawy przeprowadzane są zarówno w odniesieniu do pasażerów, jak i pracowników kolei w pociągach przekraczających granice zewnętrzne, włącznie z pociągami towarowymi i pustymi składami. Odprawy te przeprowadzane będą na jeden z wymienionych poniżej sposobów:

– na peronie, na pierwszej stacji przyjazdu lub odjazdu na terytorium danego Państwa Członkowskiego,
– w pociągu, w trakcie jazdy.

Państwa Członkowskie mogą zawierać dwustronne umowy w sprawie sposobów przeprowadzania tych odpraw. Informują o nich Komisję zgodnie z art. 33.

1.2.2. W drodze odstępstwa od punktu 1.2.1. i w celu ułatwienia przepływu ruchu kolejowego szybkich pociągów pasażerskich Państwa Członkowskie położone bezpośrednio na trasie przejazdu tych pociągów wyjeżdżających z państw trzecich mogą również zdecydować, na mocy wspólnego porozumienia z zainteresowanymi państwami trzecimi, o przeprowadzaniu odprawy pasażerów w pociągach wyjeżdżających z państw trzecich na jeden z wymienionych poniżej sposobów:

- na stacjach w państwie trzecim, gdzie pasażerowie wsiadają do pociągu,
- na stacjach leżących na terytorium Państw Członkowskich, gdzie pasażerowie wysiadają,
- w pociągu podczas przejazdu pomiędzy stacjami na terytorium Państw Członkowskich, pod warunkiem, że pasażerowie ci przebywają w pociągu na poprzedniej stacji/stacjach.

1.2.3. W odniesieniu do szybkich pociągów z państw trzecich zatrzymujących się kilkakrotnie na terytorium Państw Członkowskich, jeśli przewoźnik kolejowy ma możliwość przyjęcia pasażerów do pociągu wyłącznie dla celów podróży na obszarze Państw Członkowskich, pasażerowie tacy są poddawani odprawie wjazdowej w pociągu lub na stacji docelowej za wyjątkiem przypadków, w których dokonano odprawy zgodnie z punktami 1.2.1 lub 1.2.2., tiret pierwsze.

Pasażerowie pragnący podróżować pociągiem wyłącznie dla celów podróży na obszarze Państw Członkowskich są wyraźnie informowani przed odjazdem pociągu, że zostaną poddani odprawie wjazdowej w trakcie podróży lub na stacji docelowej.

1.2.4. W przypadku odbywania podróży w kierunku przeciwnym pasażerowie zostaną poddani odprawie wyjazdowej na podobnych zasadach.

1.2.5. Funkcjonariusz straży granicznej może polecić kontrolę wnętrza wagonu, w razie konieczności z pomocą inspektora kolejowego, w celu zapewnienia, że nie zostały tam ukryte osoby lub przedmioty podlegające odprawie granicznej.

1.2.6. W przypadkach, gdzie istnieją przesłanki dla twierdzenia, że w pociągu ukrywają się osoby zgłoszone lub podejrzewane o popełnienie przestępstwa lub obywatele państw trzecich zamierzający nielegalnie przekroczyć granicę, funkcjonariusz straży granicznej, jeśli nie może działać zgodnie ze swoimi przepisami krajowymi, powiadomi Państwa Członkowskie, w kierunku lub na obszarze których przemieszcza się pociąg.

2. Granice powietrzne

2.1. Procedury odprawy na lotniskach międzynarodowych

2.1.1. Właściwe organy Państw Członkowskich zapewniają podjęcie przez operatora portu lotniczego wymaganych środków w celu zapewnienia fizycznego oddzielenia strumieni pasażerów z lotów wewnętrznych i innych. W tym celu we wszystkich międzynarodowych portach lotniczych zostaje zapewniona odpowiednia infrastruktura.

2.1.2. Miejsce odprawy granicznej jest określone zgodnie z następującą procedurą:

a) pasażerowie lotów z państw trzecich przesiadający się na lot wewnętrzny zostaną poddani odprawie wjazdowej w porcie lotniczym, do którego przylatuje samolot z państwa trzeciego. Pasażerowie lotów wewnętrznych przesiadający się na lot do państwa trzeciego (pasażerowie transferowi) zostaną poddani odprawie wyjazdowej w porcie lotniczym, z którego odlatuje ten lot.

b) W przypadku lotów z lub do państw trzecich bez pasażerów transferowych lub lotów dokonujących więcej niż jednego postoju na lotniskach Państw Członkowskich, w trakcie których nie dochodzi do zmiany samolotu:

   i) pasażerowie lotów z lub do państw trzecich bez uprzedniego lub późniejszego transferu na obszarze Państw Członkowskich zostaną poddani odprawie wjazdowej w porcie lotniczym wjazdu oraz odprawie wyjazdowej w porcie lotniczym wyjazdu;

ii) pasażerowie lotów z lub do państw trzecich z więcej niż jednym postojem na obszarze Państw Członkowskich bez zmiany samolotu (pasażerowie transferowi), przy założeniu że pasażerowie ci nie mogą dostać się na pokład samolotu na etap znajdujący się na terytorium Państw Członkowskich, są poddawani odprawie wjazdowej w porcie lotniczym przylotu oraz odprawie wyjazdowej w porcie lotniczym odlotu;

(iii) gdy linia lotnicza może, w przypadku lotów z państw trzecich z więcej niż jednym postojem na obszarze Państw Członkowskich, przyjąć na pokład pasażerów jedynie na etap wewnątrz tego obszaru, pasażerowie zostaną poddani odprawie wyjazdowej w porcie lotniczym odlotu oraz odprawie wjazdowej w porcie lotniczym przylotu. Odprawy pasażerów, którzy podczas takich postojów znajdują się już na pokładzie samolotu i nie weszli na pokład na terenie Państw Członkowskich, odbywać się będą zgodnie z lit. b) pkt (ii). Odwrotną procedurę stosuje się do kategorii lotów, w przypadku których krajem przeznaczenia jest państwo trzecie.

2.1.3. Odprawy zwykle nie przeprowadza się na pokładzie samolotu lub u wejścia do niego, chyba że jest to zasadne na podstawie wyniku oceny zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji. W celu zapewnienia, że na lotniskach funkcjonujących jako przejścia graniczne pasażerowie mogą zostać poddani odprawie zgodnie z zasadami określonymi w art. 6-11, Państwa Członkowskie zapewniają, że władze lotniska podejmą odpowiednie środki powodujące kierowanie ruchu pasażerów do pomieszczeń przewidzianych dla odprawy.

Państwa Członkowskie zapewniają podjęcie przez operatora portu lotniczego niezbędnych środków w celu uniemożliwienia osobom nieupoważnionym wejścia do i opuszczenia zastrzeżonych obszarów, na przykład obszaru tranzytowego. W normalnych warunkach odprawy nie przeprowadza się w obszarze tranzytowym, chyba że jest to zasadne na podstawie wyniku oceny zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji; w szczególności odprawy w tym obszarze mogą być przeprowadzane w stosunku do osób, które zobowiązane są do posiadania lotniskowej wizy tranzytowej w celu sprawdzenia, czy posiadają taką wizę.

2.1.4. Jeżeli w przypadku działania siły wyższej, nieuchronnego zagrożenia lub na polecenie władz, samolot odbywający lot z państwa trzeciego musi lądować na obszarze lądowania nie będącym przejściem granicznym, samolot taki może kontynuować swój lot jedynie po uzyskaniu zezwolenia od straży granicznej oraz od organów celnych. Ta sama zasada stosowana jest w sytuacjach, kiedy samolot odbywający lot z państwa trzeciego ląduje bez pozwolenia. W każdym przypadku odprawy pasażerów takich samolotów podlegają postanowieniom art. 6-11.

2.2. Procedury odprawy na lądowiskach

2.2.1. Zapewnione zostaje poddanie odprawie również pasażerów, zgodnie z zasadami określonymi w art. 6-11, na lotniskach nie posiadających statusu międzynarodowych portów lotniczych na mocy odpowiednich przepisów krajowych („lądowiska"), ale przez które mogą prowadzić trasy lotów z lub do państw trzecich.

2.2.2. W drodze odstępstwa od pkt. 2.1.1. w przypadku lądowisk nie istnieje konieczność dokonywania odpowiednich ustaleń w celu zapewnienia fizycznego oddzielenia strumieni pasażerów z lotów wewnętrznych i innych, bez uszczerbku dla rozporządzenia (WE) nr 2320/2002 ustanawiającego wspólne zasady w dziedzinie bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego[34]. Ponadto, w przy niewielkim natężeniu ruchu, ciągła obecność straży granicznej nie jest konieczna, pod warunkiem istnienia gwarancji, że niezbędny personel może zostać rozmieszczony w odpowiednim momencie.

2.2.3. W sytuacjach, kiedy straż graniczna nie jest ciągle obecna na lądowisku, dyrektor takiego lądowiska ma obowiązek zawiadomić odpowiednio straż graniczną o przylotach i odlotach samolotów odbywających loty z lub do państw trzecich.

2.3. Odprawy osób w lotach prywatnych

2.3.1. W przypadku lotów prywatnych z lub do państw trzecich kapitan przekazuje straży granicznej Państwa Członkowskiego miejsca przeznaczenia oraz, w stosownych przypadkach, Państwa Członkowskiego pierwszego wjazdu, przed startem, ogólne oświadczenie zawierające między innymi plan lotu zgodnie z załącznikiem 2 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym oraz informację dotyczącą tożsamości pasażerów.

2.3.2. W przypadku lotów prywatnych z państwa trzeciego zmierzających do Państwa Członkowskiego i odbywających postój na terytorium innych Państw Członkowskich, właściwe organy Państwa Członkowskiego wjazdu przeprowadzają odprawę graniczną i umieszczają stempel wjazdowy na ogólnym oświadczeniu, o którym mowa w pkt 2.3.1.

[34] Dz.U. L 355 z 30.12.2002, str. 1.

2.3.3. W przypadku istnienia wątpliwości, czy lot odbywany jest wyłącznie z lub zmierza wyłącznie w kierunku terytorium Państw Członkowskich bez lądowania na terytorium państwa trzeciego, właściwe organy przeprowadzą odprawy osób na lotniskach i lądowiskach zgodnie z pkt 2.1 do 2.2.

2.3.4. Uzgodnienia w zakresie przylotu i wylotu szybowców, mikrolotów, helikopterów, małych samolotów zdolnych do odbywania lotów jedynie na krótkie dystanse oraz sterowców zostaną określone przez prawo krajowe, oraz, w stosownych przypadkach, przez umowy dwustronne.

3. Granice morskie

3.1. Ogólne procedury odprawy w ruchu morskim

3.1.1. Odprawy statków przeprowadza się w porcie przypłynięcia lub wypłynięcia, na pokładzie statku lub na terenie przewidzianym w tym celu, znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie statku. Jednakże, zgodnie z porozumieniami zawartymi w tej sprawie, odprawy można przeprowadzać również podczas podróży lub w momencie przypłynięcia lub odpłynięcia statku na terytorium państwa trzeciego.
Celem odpraw jest zapewnienie, że zarówno załoga jak i pasażerowie spełniają warunki określone w art. 5, bez uszczerbku dla art. 17 ust. 1 lit. b).

3.1.2. [...]
3.1.3. Kapitan statku lub, w razie nieobecności kapitana, osoba lub firma reprezentująca właściciela statku we wszystkich sprawach związanych z obowiązkami właściciela statku w zakresie wyposażenia („agent właściciela statku”) niezwłocznie sporządza w dwóch egzemplarzach listę załogi i pasażerów. Najpóźniej po wejściu do portu przekazuje tę listę/te listy straży granicznej. Jeżeli, z powodów siły wyższej, listy lub list nie można przekazać straży granicznej, kopia jest przesyłana do odpowiedniego punktu kontroli granicznej lub władz żeglugi morskiej, które są zobowiązane zapewnić niezwłoczne przekazanie takiej listy straży granicznej.

3.1.4. Jedną kopię dwóch list odpowiednio podpisanych przez straż graniczną zwraca się kapitanowi statku, który przedkłada ją na żądanie podczas pobytu w porcie.

3.1.5. Kapitan statku lub, w razie nieobecności kapitana, agent właściciela statku niezwłocznie zgłasza wszelkie zmiany w składzie osobowym załogi lub liczbie pasażerów.
Ponadto kapitan niezwłocznie powiadamia właściwe organy, w miarę możliwości nawet przed wpłynięciem statku do portu, o obecności na pokładzie pasażerów na gapę. Pasażerowie ci pozostają jednakże w zakresie odpowiedzialności kapitana statku.

3.1.6. Kapitan statku zawiadamia straż graniczną o wypłynięciu statku we właściwym czasie i zgodnie z zasadami obowiązującymi w danym porcie; w przypadku braku możliwości powiadomienia tych władz, kapitan powiadamia odpowiednie władze żeglugi morskiej. Drugą kopię uprzednio wypełnionej i podpisanej listy/list należy zwrócić tym władzom.

3.2. Szczegółowe procedury odpraw dla określonych typów żeglugi morskiej

Statki wycieczkowe

3.2.1. Kapitan statku wycieczkowego lub, w razie nieobecności kapitana, agent właściciela statku przekazuje odpowiedniej jednostce straży granicznej trasę i program rejsu co najmniej 24 godziny przed wyjściem z portu oraz przed wejściem do każdego z portów na terytorium Państw Członkowskich.

3.2.2. Jeżeli trasa rejsu obejmuje wyłącznie porty znajdujące się na terytorium Państw Członkowskich, w drodze odstępstwa od art. 4 i 6 nie wykonuje się odprawy granicznej, zaś statek wycieczkowy może wchodzić do portów, które nie są przejściami granicznymi.

Mimo to, na podstawie oceny ryzyka związanego z bezpieczeństwem oraz ryzyka nielegalnej imigracji, załoga i pasażerowie takich statków mogą zostać poddani odprawie.

3.2.3. Jeżeli trasa rejsu obejmuje zarówno porty znajdujące się na terytorium Państw Członkowskich, jak i porty znajdujące się na obszarze państw trzecich, w drodze odstępstwa od art. 6 odprawy granicznej dokonuje się w następujący sposób.

a) Kiedy statek wycieczkowy przypływa z portu znajdującego się na obszarze państwa trzeciego i po raz pierwszy wchodzi do portu znajdującego się na terytorium Państwa Członkowskiego, załoga i pasażerowie zostaną poddani odprawie wjazdowej na podstawie list osobowych załogi i pasażerów, jak opisano w pkt 3.2.4.

Pasażerowie schodzący na ląd są poddawani odprawie wjazdowej zgodnie z art. 6, chyba że ocena ryzyka związanego z bezpieczeństwem oraz ryzyka nielegalnej imigracji wykaże, że nie ma potrzeby przeprowadzania takiej odprawy.

b) Kiedy statek wycieczkowy przypływa z portu znajdującego się na obszarze państwa trzeciego i wchodzi po raz kolejny do portu znajdującego się na terytorium Państwa Członkowskiego, załoga i pasażerowie zostają poddani odprawie wjazdowej na podstawie list osobowych załogi i pasażerów, jak opisano w pkt 3.2.4. w zakresie zmian, jakich dokonano na tych listach od momentu wejścia statku rejsowego do poprzedniego portu znajdującego się na terytorium Państwa Członkowskiego.

Pasażerowie schodzący na ląd są poddawani odprawie wjazdowej zgodnie z art. 6, chyba że ocena ryzyka związanego z bezpieczeństwem oraz ryzyka nielegalnej imigracji wykaże, że nie ma potrzeby przeprowadzania takiej odprawy.

c) Kiedy statek wycieczkowy przypływa z portu znajdującego się na terytorium Państwa Członkowskiego i wchodzi do takiego portu, pasażerowie schodzący na ląd zostają poddani odprawie wjazdowej zgodnie z art. 6 w przypadkach, gdzie wymaga tego ocena ryzyka związanego z bezpieczeństwem oraz ryzyka nielegalnej imigracji.

d) Kiedy statek wycieczkowy wypływa z portu znajdującego się na terytorium Państwa Członkowskiego i kieruje się do portu znajdującego się na obszarze pastwa trzeciego, załoga i pasażerowie zostają poddani odprawie wyjazdowej na podstawie list osobowych załogi i pasażerów.
W przypadkach, gdzie wymaga tego ocena ryzyka związanego bezpieczeństwem oraz ryzyka nielegalnej migracji, pasażerowie wchodzący na pokład zostają poddani odprawie wyjazdowej zgodnie z art. 6.

e) Kiedy statek wycieczkowy wypływa z portu znajdującego się na terytorium Państwa Członkowskiego i kieruje się do takiego portu, nie przeprowadza się odprawy wyjazdowej. Mimo to, na podstawie oceny ryzyka związanego z bezpieczeństwem oraz ryzyka nielegalnej imigracji, załoga i pasażerowie takich statków mogą zostać poddani odprawie.

3.2.4. Listy osobowe załogi i pasażerów zawierają:

- imię i nazwisko
- datę urodzenia
- obywatelstwo
- numer i rodzaj dokumentu podróży oraz, w stosownych przypadkach, numer wizy.

Kapitan statku wycieczkowego lub, w razie nieobecności kapitana, agent właściciela statku przekazuje odpowiedniej jednostce straży granicznej listy osobowe co najmniej na 24

godziny wejściem do każdego z portów na terytorium Państw Członkowskich lub, w przypadku gdy podróż do tego portu trwa krócej niż 24 godziny, natychmiast po zakończeniu zaokrętowania w porcie poprzednim.

Lista osobowa jest stemplowana w pierwszym porcie przy wjeździe na terytorium Państwa Członkowskiego oraz za każdym razem w razie późniejszych jej zmian. Lista osobowa jest uwzględniana przy ocenie ryzyka, o której mowa w pkt. 3.2.3.

Żegluga rekreacyjna

3.2.5. W drodze odstępstwa od art. 4 i 6 osoby przebywające na pokładzie pływających jednostek rekreacyjnych przypływających z lub kierujących się do portu znajdującego się w Państwie Członkowskim nie zostają poddane odprawie granicznej i mogą zawijać do portu, który nie jest przejściem granicznym.

Jednak, jeżeli wskaże to ocena ryzyka nielegalnej imigracji, szczególnie w sytuacji, kiedy linia brzegowa państwa trzeciego znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie terytorium danego Państwa Członkowskiego, przeprowadza się odprawę osób lub przeszukanie statku.

3.2.6. W drodze odstępstwa od art. 4 pływająca jednostka rekreacyjna przypływająca z państwa trzeciego może w wyjątkowych przypadkach wejść do portu nie będącego przejściem granicznym. W takich przypadkach osoby przebywające na pokładzie zgłaszają się władzom portu w celu otrzymania pozwolenia wejścia do portu**.** Władze portu kontaktują się z władzami najbliższego portu będącego przejściem granicznym w celu zgłoszenia obecności takiego statku. Oświadczenie dotyczące pasażerów należy złożyć przedstawiając listę osób przebywających na pokładzie władzom portowym. Lista ta udostępniana jest straży granicznej, najpóźniej w chwili przypłynięcia.

Podobnie, jeśli z powodu działania siły wyższej pływająca jednostka rekreacyjna przypływająca z państwa trzeciego zmuszona jest do dokowania w porcie innym niż przejście graniczne, władze portowe kontaktują się z władzami najbliższego portu będącego przejściem granicznym w celu zgłoszenia obecności takiego statku.

3.2.7. Podczas takich odpraw przedkłada się dokument zawierający wszystkie dane techniczne statku oraz nazwiska osób przebywających na pokładzie. Kopia takiego dokumentu przekazywana jest władzom w portach wejścia i wyjścia. Przez cały czas pozostawania statku na wodach terytorialnych Państw Członkowskich kopia takiej listy znajduje się w dokumentacji statku.

Rybołówstwo przybrzeżne

3.2.8. W drodze odstępstwa od art. 4 i 6 załogi statków rybołówstwa przybrzeżnego powracające codziennie lub w ciągu 36 godzin do portu rejestracji lub do innego portu znajdującego się na terytorium Państw Członkowskich bez dokowania w porcie znajdującym się na terenie państwa trzeciego nie podlegają systematycznej odprawie. Niemniej jednak w celu ustalenia częstotliwości kontroli brana jest pod uwagę ocena ryzyka nielegalnej imigracji, szczególnie w sytuacji, kiedy linia brzegowa państwa trzeciego znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie terytorium zainteresowanego Państwa Członkowskiego. Odprawy osób lub przeszukania statku przeprowadza się zgodnie z poziomem takiego ryzyka.

3.2.9. Załogi statków rybołówstwa przybrzeżnego, które nie są zarejestrowane w porcie znajdującym się na terytorium Państwa Członkowskiego, są odprawiane zgodnie z postanowieniami dotyczącymi marynarzy.
Kapitan statku zawiadamia właściwe organy o jakichkolwiek zmianach w składzie załogi oraz o obecności jakichkolwiek pasażerów.

Połączenia promowe

3.2.10. Przeprowadza się odprawy osób korzystających z połączeń promowych z portami znajdującymi się w państwach trzecich. Stosuje się następujące zasady:

a) o ile możliwe, Państwa Członkowskie zapewniają odrębne pasy ruchu zgodnie z art. 8;
b) pasażerowi piesi odprawiani są indywidualnie;
c) odprawy pasażerów pojazdów należy przeprowadzać, kiedy znajdują się oni przy pojeździe;
d) pasażerów promu podróżujących autokarem uważa się za pasażerów pieszych. W celu odprawy pasażerowie ci opuszczają autokar;

e) odprawy kierowców pojazdów ciężarowych i wszystkich towarzyszących im osób przeprowadza się, kiedy znajdują się oni przy pojeździe. Odprawa ta powinna z zasady być organizowana oddzielnie od odprawy innych pasażerów;

f) w celu zapewnienia szybkiego przeprowadzania odprawy zapewnia się odpowiednią liczbę bramek;

g) w szczególności w celu wykrycia nielegalnych imigrantów środki transportu używane przez pasażerów poddawane są przynajmniej wyrywkowej kontroli, a w stosownych przypadkach sprawdza się również ładunek i inne przedmioty umieszczone w środkach transportu;

h) w stosunku do członków załogi promów postępuje się w taki sam sposób jak w stosunku do członków załóg statków handlowych.

4. Żegluga śródlądowa

4.1. „Żegluga śródlądowa obejmująca przekraczanie granicy zewnętrznej" obejmuje wykorzystywanie, w celach zarobkowych lub wycieczkowych, wszystkich typów łodzi i jednostek pływających po rzekach, kanałach i jeziorach.

4.2. Jeżeli chodzi o łodzie wykorzystywane w celach zarobkowych, kapitan i osoby zatrudnione na pokładzie, których nazwiska znajdują się na liście załogi, oraz członkowie rodzin tych osób mieszkający na pokładzie uważani są za członków załogi bądź ich odpowiednik.

4.3. Do odpraw w żegludze śródlądowej stosuje się *mutatis mutandis* odpowiednie postanowienia pkt 3.1-3.2.

ZAŁĄCZNIK VII

Szczególne postanowienia dotyczące określonych kategorii osób

1. Szefowie państw

W drodze odstępstwa od art. 5-11 głowy państw i członkowie ich delegacji, których przyjazd i wyjazd został oficjalnie zapowiedziany straży granicznej drogą dyplomatyczną, mogą nie być poddani odprawie granicznej.

2. Piloci samolotów i inni członkowie załogi

2.1. W drodze odstępstwa od art. 5 posiadacze licencji pilota lub świadectw członka załogi zgodnie z określeniem w załączniku 9 do Konwencji o lotnictwie cywilnym z dnia 7 grudnia 1944 r., w trakcie wykonywania swoich obowiązków i na podstawie tych dokumentów mogą:

- wchodzić na pokład i schodzić na ląd w porcie lotniczym postoju lub w porcie lotniczym przylotu znajdującym się na terytorium Państwa Członkowskiego;
- wchodzić na teren miasta portu lotniczego postoju lub portu lotniczego przylotu znajdującego się na terytorium Państwa Członkowskiego;
- udawać się, korzystając ze środków transportu, do portu lotniczego znajdującego się na terytorium Państwa Członkowskiego w celu wejścia na pokład samolotu odlatującego z tego samego portu lotniczego.

W pozostałych przypadkach spełnia się wymagania zawarte w art. 5 ust. 1.

2.2. Do odprawy członków załogi samolotu stosują się art. 6-11. W miarę możliwości załogom samolotów zapewnia się pierwszeństwo odprawy. Są oni odprawiani przed pasażerami lub w specjalnie wydzielonych do tego celu miejscach. W drodze odstępstwa od art. 6 załogi znane personelowi odpowiedzialnemu za odprawę graniczną wykonującemu swoje obowiązki mogą podlegać jedynie wyrywkowej kontroli.

3. Marynarze

3.1. W drodze odstępstwa od art. 4 i 6 Państwa Członkowskie mogą upoważnić marynarzy posiadających dokument tożsamości żeglarza wydany zgodnie z Konwencją Genewską z dnia 19 czerwca 2003 r. (nr 185), Konwencją Londyńską z dnia 9 kwietnia 1965 r. oraz odpowiednimi przepisami krajowymi do schodzenia na ląd w celu pobytu na terenie portu, do którego przybijają ich statki lub na terenie przyległych miast bez zgłaszania się na przejściu granicznym, pod warunkiem, że nazwisko ich widnieje na liście załogi statku, do którego należą, która została uprzednio przedłożona do kontroli przez właściwe organy.

Niemniej jednak, zgodnie z oceną ryzyka nielegalnej imigracji i zagrożeń bezpieczeństwa, marynarze zostają poddani odprawie przez straż graniczną zgodnie z art. 6 przed zejściem na ląd.

Jeśli marynarz stanowi zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego lub zdrowia publicznego, można nie udzielić mu pozwolenia na zejście na ląd.

3.2. Marynarze zamierzający przebywać poza obszarem miast znajdujących się w sąsiedztwie portów muszą spełnić warunki wjazdu na terytorium Państw Członkowskich określone w art. 5 ust. 1.

4. Posiadacze paszportów dyplomatycznych, oficjalnych lub służbowych oraz członkowie organizacji międzynarodowych

4.1. Z uwagi na posiadane przez nich specjalne przywileje i immunitety, posiadacze paszportów dyplomatycznych, oficjalnych lub służbowych wydanych przez państwa lub rządy uznane przez Państwa Członkowskie, oraz posiadacze dokumentów wydanych przez organizacje międzynarodowe wymienione na liście w pkt 4.4, podróżujący w ramach wykonywania swoich obowiązków, mogą otrzymać pierwszeństwo w stosunku do innych podróżnych podczas odprawy granicznej, mimo że w koniecznych przypadkach obejmuje ich wciąż obowiązek posiadania wizy. W drodze odstępstwa od art. 5 ust. 1 lit. c) osoby posiadające tego typu dokumenty nie mają obowiązku udowadniania, że posiadają wystarczające środki utrzymania.

4.2. W przypadku, jeśli osoba zgłaszająca się na granicy zewnętrznej powołuje się na przywileje, immunitety i zwolnienia, straż graniczna może zażądać od takiej osoby przedstawienia dowodu swojego statusu poprzez okazanie stosownych dokumentów, w szczególności świadectw wydanych przez państwo akredytujące lub paszportu dyplomatycznego, bądź innego rodzaju środków.
W przypadku wątpliwości straż graniczna może, w razie pilnej potrzeby, zwrócić się bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

4.3. Akredytowani członkowie misji dyplomatycznych i przedstawicielstw konsularnych oraz ich rodziny mogą wjeżdżać na terytorium Państw Członkowskich za okazaniem karty, o której mowa w art. 17 ust. 2 i dokumentu upoważniającego ich do przekraczania granicy. Ponadto, w drodze odstępstwa od art. 11, straż graniczna nie może odmówić posiadaczom paszportów dyplomatycznych, oficjalnych lub służbowych wjazdu na terytorium Państwa Członkowskiego bez uprzedniego skonsultowania się z odpowiednimi organami krajowymi. Postanowienie to stosuje się również w przypadku dokonania wobec takiej osoby wpisu do SIS.

4.4. Dokumenty wydane przez organizacje międzynarodowe dla celów określonych w pkt 4,1 obejmują w szczególności:

– laissez-passer ONZ wydawany personelowi ONZ i agencjom zależnym ONZ na mocy Konwencji o przywilejach i immunitetach wyspecjalizowanych agencji przyjętej przez Walne Zgromadzenie ONZ w dniu 21 listopada 1947 r. w Nowym Jorku;
– laissez-passer Wspólnoty Europejskiej (WE);
– laissez-passer Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom);
– legitymacje wydane przez Sekretariat Generalny Rady Europy;
– dokumenty wydane zgodnie z art. III ust. 2 Umowy między Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych (wojskowy dokument tożsamości, któremu towarzyszy rozkaz podróży, polecenie podróży lub indywidualne lub grupowe polecenie służbowe) oraz dokumenty wydane w ramach Partnerstwa dla Pokoju.

5. Pracownicy transgraniczni

5.1. Procedury odprawy pracowników transgranicznych podlegają ogólnym zasadom kontroli granicznej, w szczególności art. 6-11.

5.2. W drodze odstępstwa od art. 6 pracownicy transgraniczni dobrze znani straży granicznej ze względu na częste przekraczanie granicy na tym samym przejściu granicznym i wobec których, zgodnie z wynikami początkowego sprawdzenia, nie dokonano wpisu w SIS lub krajowej bazie danych, podlegają jedynie wyrywkowej kontroli w celu sprawdzenia posiadania ważnego dokumentu upoważniającego ich do przekroczenia granicy oraz spełnienia warunków wjazdu. Ta grupa osób jest od czasu do czasu poddawana szczegółowej odprawie, bez ostrzeżenia i w nieregularnych odstępach czasu.

5.3. Przepisy punktu 5.2 mogą zostać rozciągnięte na inne kategorie osób regularnie przekraczających granicę.

6. Nieletni

6.1. Straż graniczna przywiązuje szczególną uwagę do nieletnich, zarówno kiedy podróżują pod opieką, jak i samotnie. Nieletni przekraczający granicę zewnętrzną podlegają takiej samej odprawie wjazdowej i wyjazdowej jak w przypadku osób dorosłych, przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu.

6.2. W przypadku nieletnich podróżujących pod opieką, straż graniczna sprawdza, czy osoby towarzyszące nieletnim sprawują nad nimi opiekę rodzicielską, szczególnie jeśli nieletnim towarzyszy tylko jedna osoba dorosła i istnieją silne podstawy do podejrzeń, że nieletni mogli zostać bezprawnie zabrani spod opieki osoby sprawującej/osób sprawujących nad nimi prawną opiekę rodzicielską. W tym ostatnim przypadku straż graniczna prowadzi dalsze dochodzenie w celu sprawdzenia, czy podane informacje nie są niespójne lub sprzeczne.

6.3. W przypadku nieletnich podróżujących samotnie straż graniczna upewnia się, za pomocą szczegółowej kontroli dokumentów podróży i dokumentów uzupełniających, że nieletni nie opuszczają terytorium kraju wbrew woli osoby sprawującej/osób sprawujących nad nimi opiekę rodzicielską.

ZAŁĄCZNIK VIII

Nazwa Państwa

ZNAK GRAFICZNY PAŃSTWA (Nazwa urzędu)

_____

W przypadku Islandii i Norwegii nie jest wymagany znak graficzny

---

ZATWIERDZENIE DOWODÓW SPEŁNIENIA WARUNKÓW DOTYCZĄCYCH CZASU TRWANIA POBYTU KRÓTKOTERMINOWEGO W PRZYPADKACH, GDY DOKUMENT PODRÓŻY NIE JEST OPATRZONY STEMPLEM WJAZDU

W dniu _____ o (godz.) _____ w (miejsce) _____

Przed niżej podpisanymi, reprezentującymi urząd _____ stawił(a) się:

Nazwisko _____ Imię _____

Data urodzenia _____ Miejsce urodzenia _____ Płeć: _____

Obywatelstwo _____ Adres zamieszkania _____

Dokument podróży _____ numer _____

wydany w _____ w dniu _____

Numer wizy _____ (jeśli dotyczy) wydanej przez _____

na okres _____ dni w celu: _____

Uwzględniając przedstawione dowody odnoszące się do pobytu na terytorium Państw Członkowskich, uznaje się, że osoba ta znalazła się na terytorium Państwa Członkowskiego _____ w dniu _____ o godz. _____ po przekroczeniu granicy na przejściu granicznym w _____

Dane umożliwiające kontakt z urzędem, reprezentowanym przez niżej podpisaną osobę:

Tel.:

Faks:

e-mail:

Osoba zainteresowana otrzymuje kopię niniejszego dokumentu.

Osoba zainteresowana	**Funkcjonariusz odpowiedzialny za odprawę + pieczęć**